Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta Inowrocławia do roku 2030

Inowrocław, kwiecień 2025 r.

Spis treści

WPROWADZENIE **6**

ROZDZIAŁ I. SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI **8**

I.1. Wyniki diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji miasta Inowrocławia 8
I.2. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji w sferze społecznej 11
I.3. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji w sferze gospodarczej 16
I.4. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji w sferze przestrzenno-funkcjonalnej 17
I.5. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji w sferze środowiskowej 19
I.6. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji w sferze infrastrukturalnej 20

ROZDZIAŁ II. OPIS POWIĄZAŃ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI GMINY **22**

II.1. Strategia Rozwoju Miasta Inowrocławia na lata 2021-2030 22
II.2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Inowrocławia 23
II.3. Miejska Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2025 23
II.4. Program Ochrony Środowiska dla Miasta Inowrocławia na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028 25

ROZDZIAŁ III. OPIS WIZJI STANU OBSZARU PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI **26**

ROZDZIAŁ IV. CELE REWITALIZACJI ORAZ ODPOWIADAJĄCE IM KIERUNKI DZIAŁAŃ SŁUŻĄCYCH ELIMINACJI LUB OGRANICZENIU NEGATYWNYCH ZJAWISK **27**

ROZDZIAŁ V. OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH **30**

V.1. Lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych 30
V.2. Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych 42

ROZDZIAŁ VI. MECHANIZMY INTEGROWANIA DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH **45**

VI.1. Komplementarność głównych przedsięwzięć rewitalizacyjnych 45
VI.2. Komplementarność problemowa 47
VI.3. Komplementarność przestrzenna 47
VI.4. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna 47
VI.5. Komplementarność źródeł finansowania 48
VI.6. Komplementarność międzyokresowa 48

ROZDZIAŁ VII. OPIS SPOSOBU ZAPEWNIENIA UDZIAŁU INTERESARIUSZY W PROCESIE REWITALIZACJI **50**

VII.1. Interesariusze rewitalizacji 50
VII.2. Partycypacja społeczna na etapie diagnozowania i programowania 51
VII.3. Partycypacja społeczna na etapie wdrażania i monitorowania 61

ROZDZIAŁ VIII. SZACUNKOWE RAMY FINANSOWE **66**

ROZDZIAŁ IX. STRUKTURA ZARZĄDZANIA REALIZACJĄ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI **70**

IX.1. Podmioty uczestniczące w realizacji programu rewitalizacji i ich zadania 70
IX.2. Sposób koordynacji działań podmiotów uczestniczących w programie rewitalizacji 71
IX.3. System informacji i promocji 72
IX.4. Ramowy harmonogram realizacji programu 73

ROZDZIAŁ X. SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI 74

X.1. SYSTEM MONITORINGU I OCENY SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ 74
X.2. SYSTEM WPROWADZANIA MODYFIKACJI W REAKCJI NA ZMIANY W OTOCZENIU PROGRAMU 75

ROZDZIAŁ XI. OKREŚLENIE NIEZBĘDNYCH ZMIAN W UCHWAŁACH..... 77

XI.1. OKREŚLENIE NIEZBĘDNYCH ZMIAN W UCHWAŁACH, O KTÓRYCH MOWA W ART. 21 UST. 1 USTAWY Z DNIA 21 CZERWCA 2001 R. O OCHRONIE PRAW LOKATORÓW, MIESZKANIOWYM ZASOBIE GMINY I O ZMIANIE KODEKSU CYWILNEGO..... 77
XI.2. OKREŚLENIE NIEZBĘDNYCH ZMIAN W UCHWALE, O KTÓREJ MOWA W ART. 7 UST. 3 77
XI.3. SPECJALNA STREFA REWITALIZACJI 77

ROZDZIAŁ XII. SPOSÓB REALIZACJI PROGRAMU W ZAKRESIE PLANOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO 78

XII.1. ZAKRES NIEZBĘDNYCH ZMIAN W STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA..... 78
XII.2. ZMIANY W MIEJSCOWYCH PLANACH ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA 78

ROZDZIAŁ XIII. STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO 79

XIII.1. OPINIA REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA..... 79
XIII.2. OPINIA PAŃSTWOWEGO WOJEWÓDZKIEGO INSPEKTORA SANITARNEGO 79

ROZDZIAŁ XIV. ZAŁĄCZNIK GRAFICZNY PRZEDSTAWIAJĄCY PODSTAWOWE KIERUNKI ZMIAN FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH OBSZARU REWITALIZACJI 80

Spis tabel

Tabela 1. Obszar rewitalizacji Miasta Inowrocławia 9
Tabela 2. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w roku szkolnym 2021/2022.....14
Tabela 3. Klimat aktywności gospodarczej na Obszarze Rewitalizacji.....16
Tabela 4. Cele, kierunki działań i przedsięwzięcia rewitalizacyjne 28
Tabela 5. Wskaźniki dla celu rewitalizacji 29
Tabela 6. Główne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne 31
Tabela 7. Pozostałe przedsięwzięcia rewitalizacyjne 42
Tabela 8. Realizacja koncepcji projektów zintegrowanych w odniesieniu do głównych projektów rewitalizacyjnych 45
Tabela 9. Formy konsultacji społecznych wykorzystane na etapie diagnozowania 54
Tabela 10. Formy konsultacji społecznych 59
Tabela 11. Formy konsultacji społecznych 63
Tabela 12. Główne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne – harmonogram i szacunkowe ramy finansowe 66
Tabela 13. Najważniejsze zadania podmiotów uczestniczących w procesie przygotowania i wdrażania programu rewitalizacji.....70
Tabela 14. Najważniejsze zadania podmiotu koordynującego działania w programie rewitalizacji.....71

Spis map

Mapa 1. Obszar rewitalizacji miasta Inowrocławia 10
Mapa 2. Tereny zieleni w Śródmieściu 18

Spis wykresów

Wykres 1. Ludność Śródmieścia na tle ludności Miasta Inowrocławia 11
Wykres 2. Analiza danych na temat bezrobocia w Śródmieściu na tle miasta 12
Wykres 3. Analiza danych w zakresie samowystarczalności ekonomicznej ludności i gospodarstw domowych 13
Wykres 4. Analiza danych w zakresie bezpieczeństwa funkcjonowania rodzin I porządku publicznego 15
Wykres 5. Zestawienie problemów w sferze społecznej na Obszarze Rewitalizacji 15
Wykres 6. Zestawienie potencjałów w sferze społecznej na Obszarze Rewitalizacji.....16
Wykres 7. Analiza danych w zakresie przyrodniczych warunków lokalnej egzystencji 20
Wykres 8. Analiza danych w zakresie zagospodarowania budynków komunalnych w instalacje techniczne 21

Spis zdjęć

Zdjęcie 1. Śródmieście – stan obecny 19
Zdjęcie 2. Informacja o konsultacjach społecznych zamieszczona w Biuletynie Informacji Publicznej.....52
Zdjęcie 3. Informacja o konsultacjach społecznych zamieszczona na stronie internetowej Miasta Inowrocławia 53

Zdjęcie 4. Informacja o konsultacjach społecznych zamieszczona na stronie internetowej poświęconej rewitalizacji 53
Zdjęcie 5. Publikacja obwieszczenia o konsultacjach społecznych na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Inowrocławia 54
Zdjęcie 6. Spotkanie otwarte, które odbyło się dnia 3 sierpnia 2023 r. 56
Zdjęcie 7. Informacja o konsultacjach społecznych zamieszczona w Biuletynie Informacji Publicznej 57
Zdjęcie 8. Informacja o konsultacjach społecznych zamieszczona na stronie internetowej Miasta Inowrocławia 58
Zdjęcie 9. Informacja o konsultacjach społecznych zamieszczona na stronie internetowej poświęconej rewitalizacji 58
Zdjęcie 10. Publikacja obwieszczenia o konsultacjach społecznych na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Inowrocławia 59
Zdjęcie 11. Spotkanie otwarte, które odbyło się dnia 25 października 2024 r. 61
Zdjęcie 12. Informacja o konsultacjach społecznych dotyczących Komitetu Rewitalizacji, zamieszczona w Biuletynie Informacji Publicznej 62
Zdjęcie 13. Informacja o konsultacjach społecznych dotyczących Komitetu Rewitalizacji, zamieszczona na stronie internetowej Miasta Inowrocławia 62
Zdjęcie 14. Informacja o konsultacjach społecznych dotyczących Komitetu Rewitalizacji, zamieszczona na stronie internetowej poświęconej rewitalizacji 63
Zdjęcie 15. Spotkanie otwarte, które odbyło się dnia 20 marca 2025 r. 64

Spis schematów

Schemat 1. Stopień zaangażowania interesariuszy w partycypację społeczną 50
Schemat 2. System wdrażania programu rewitalizacji 72
Schemat 3. Ramowy harmonogram realizacji programu 73
Schemat 4. Formy monitoringu 74

Wprowadzenie

Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie programu rewitalizacji.

Przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji, a także jej prowadzenie w zakresie właściwości gminy, stanowią jej zadania własne, wobec czego Miasto Inowrocław przystąpiło do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji. Gminny Program Rewitalizacji jest inicjowanym, opracowanym i uchwalonym przez radę miasta, wieloletnim programem działań całościowych, obejmującym powiązane wzajemnie przedsięwzięcia w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej lub środowiskowej, zmierzającym do wyprowadzenia obszaru zdegradowanego ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do jego zrównoważonego rozwoju.

Program stanowi narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji. Pozwala on na prowadzenie wieloletniego procesu rewitalizacji w sposób skoordynowany, zintegrowany, zgodny z potrzebami i oczekiwaniami interesariuszy.

Projekt Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Inowrocławia do roku 2030 został sporządzony na podstawie ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2023 r. poz. 28). Z uwagi na fakt, iż prace nad Gminnym Programem Rewitalizacji rozpoczęły się przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1688), zgodnie z art. 68 ust. 2 tej ustawy, mimo zmian w ustawie o rewitalizacji, do spraw dotyczących opracowania i uchwalania uchwały o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz gminnego programu rewitalizacji, albo ich zmian stosuje się przepisy dotychczasowe. Podstawę do opracowania GPR stanowi także art. 36 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz.U.2022.1079). Dokument jest zgodny również z „Zasadami realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027”, na mocy których to zasad, Gminne Programy Rewitalizacji obligatoryjnie pełnią funkcję strategii IIT w odniesieniu do przewidzianych w nich działań finansowanych ze środków polityki spójności.

Pierwszym etapem prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji było wyznaczenie obszaru zdegradowanego (OZ) i obszaru rewitalizacji (OR). Dnia 25.09.2023 r. Rada Miejska Inowrocławia podjęła Uchwałę nr LXXII/634/2023 w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie miasta Inowrocławia. W tym samym dniu Rada Miejska podjęła także uchwałę w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Inowrocławia do 2030 roku. Uchwała ta stała się punktem wyjścia do rozpoczęcia drugiego etapu prac czyli określenia sposobów wyprowadzenia wyznaczonego obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego.

20 grudnia 2024 r. Rada Miejska Inowrocławia podjęła uchwałę nr X/101/2024 zmieniającą uchwałę w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie miasta Inowrocławia, uchylając ustanowione na rzecz miasta Inowrocławia prawo pierwokupu wszystkich nieruchomości położonych na obszarze rewitalizacji.

Przyjęta struktura GPR jest zgodna z zapisami art. 15 ustawy o rewitalizacji i uzupełniona o rozdział charakteryzujący proces partycypacji społecznej, zgodnie z zapisami „Zasad realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027”.

Rozdział I. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji

I.1. Wyniki diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji miasta Inowrocławia

Zgodnie z art. 10 ustawy o rewitalizacji całość lub część obszaru zdegradowanego cechująca się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego zamierza się prowadzić rewitalizację, określa się obszarem rewitalizacji. Obszar rewitalizacji musi mieścić się w granicach obszaru zdegradowanego, nie musi jednak obejmować go w całości. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym nieposiadające wspólnych granic, lecz nie może obejmować więcej niż 20% powierzchni gminy oraz w jego granicach nie może mieszkać więcej niż 30% mieszkańców gminy.

W celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji sporządzona została diagnoza, której zadaniem było wskazanie obszaru gminy znajdującego się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk w sferze społecznej oraz w co najmniej jednej ze sfer: gospodarczej, technicznej, przestrzenno-funkcjonalnej lub środowiskowej. Diagnoza opracowywana była w okresie od stycznia do września 2023 r., a analizowane w niej dane statystyczne, które posłużyły do wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji zostały zebrane według stanu na dzień 31.12.2021 r.

Podstawę prawną do opracowania diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego (OZ) i obszaru rewitalizacji (OR) stanowi ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2023 r., poz. 28). Prowadząc prace nad wyznaczeniem OZ i OR bazowano także na doświadczeniach poprzedniego okresu programowania 2014-2020 i prowadzonego w tym czasie przez miasto procesu rewitalizacji, korzystając z metodologii wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji w największych miastach regionu Kujaw i Pomorza wynikającej z „Zasad programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020”. Szczegółowe wyjaśnienie procesu delimitacji zostało opisane w diagnozie.

Opracowany dokument „Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji miasta Inowrocławia” stanowił załącznik do wniosku składanego przez Prezydenta Miasta Inowrocławia do Rady Miejskiej Inowrocławia o wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Na podstawie przeprowadzonych analiz za obszar zdegradowany zostało uznane Śródmieście, obejmujące ulice: 3 Maja, 6 Stycznia, Andrzeja, Biskupa Antoniego Laubitza, Dubienka, Dworcowa numery nieparzyste: 1-5 oraz od nr 43 do końca oraz numery parzyste: od nr 2 do końca, Farna, Henryka Fryderyka Hoyera, Ignacego Jana Paderewskiego, Jana Kasprowicza, Jana Kilińskiego, Karola Libelta, Kasztelańska, Kościelna, Kręta, Królowej Jadwigi, Krótka, ks. Bogdana Gordona, ks. Bolesława Jaśkowskiego, ks. Piotra Wawrzyniaka, ks. Romana Zientarskiego, Kurowa, Lucjana Grabskiego, Łączna, Mała Andrzeja, Mała Rybnicka, Marcinkowskiego 1-50, Młyńska, Najświętszej Marii Panny, Orłowska 1-44, plac Jana Kasprowicza, plac Klasztorny, Plebanka, Podgórna, Poprzeczna, Poznańska od nr 1 do nr 53, Prezydenta Gabriela Narutowicza od nr 1 do nr 13, Przesmyk, Przypadek, Rondo Solidarności, Rybnicka, Rynek, Rzeźnicka, Skwer Andrzeja Szwajkerta ps. „Jędruś”, Skwer Gusa Edwardsa, Skwer Kombatantów, Skwer Remigiusza Jankowskiego, Skwer Sybiraków,

Solankowa numery nieparzyste: od nr 1 do nr 13 oraz numery parzyste: od nr 2 do nr 10, Stanisława Staszica, Stare Miasto, Studzienna, Szeroka, Szkolna, Szymborska numery od nr 1 do nr 40, Średnia, Św. Ducha nr 1-32, Św. Mikołaja, Świętokrzyska nr 1-38, Tadeusza Kościuszki, Toruńska do nr 121, Wałowa, Wodna, Zofiówka.

Jednostka ta została przebadana następującymi wskaźnikami:

1. Stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze,
2. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze,
3. Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze,
4. Stosunek interwencji służb porządkowych (policji, straży) z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze,
5. Udział powierzchni terenów zieleni w powierzchni ogólnej danego obszaru.

W przypadku Śródmieścia 4 z 5 badanych wskaźników (wszystkie oprócz wskaźnika „Stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze") przyjmują wartości mniej korzystne od średniej dla Miasta Inowrocławia, w tym trzy ze sfery społecznej i jeden spoza sfery społecznej. Wskazuje to na występowanie następujących problemów:

- problem uzależnienia od korzystania ze świadczeń pomocy społecznej,
- niski poziom bezpieczeństwa,
- deficyt terenów zieleni.

Dlatego też Śródmieście zostało uznane za **obszar zdegradowany**.

Następnie w procesie delimitacji obszaru rewitalizacji, pod uwagę wzięto tę jednostkę, która została uznana za obszar zdegradowany.

W związku z powyższym za **obszar rewitalizacji Miasta Inowrocławia został uznany cały obszar zdegradowany**. Tak wskazany obszar rewitalizacji nie przekracza progu 30% ludności i 20% powierzchni Miasta Inowrocławia. W związku z powyższym **obszar rewitalizacji obejmuje 166,445 ha (5,47% powierzchni miasta) i jest zamieszkiwany przez 10 022 osób (15,22% ludności miasta).**

Tabela 1. Obszar rewitalizacji Miasta Inowrocławia

Jednostka	Ludność	% ludności miasta	Powierzchnia (ha)	% powierzchni miasta
Miasto Inowrocław	65 835	-	3 042,025	-
Obszar rewitalizacji – Śródmieście	**10 022**	**15,22%**	**166,445**	**5,47%**

Źródło: *Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Inowrocławia (dane za rok 2021, stan na dzień 31.12.2021 r.)*

Granice obszaru rewitalizacji przedstawiono na poniższej mapie.

Mapa 1. Obszar rewitalizacji miasta Inowrocławia

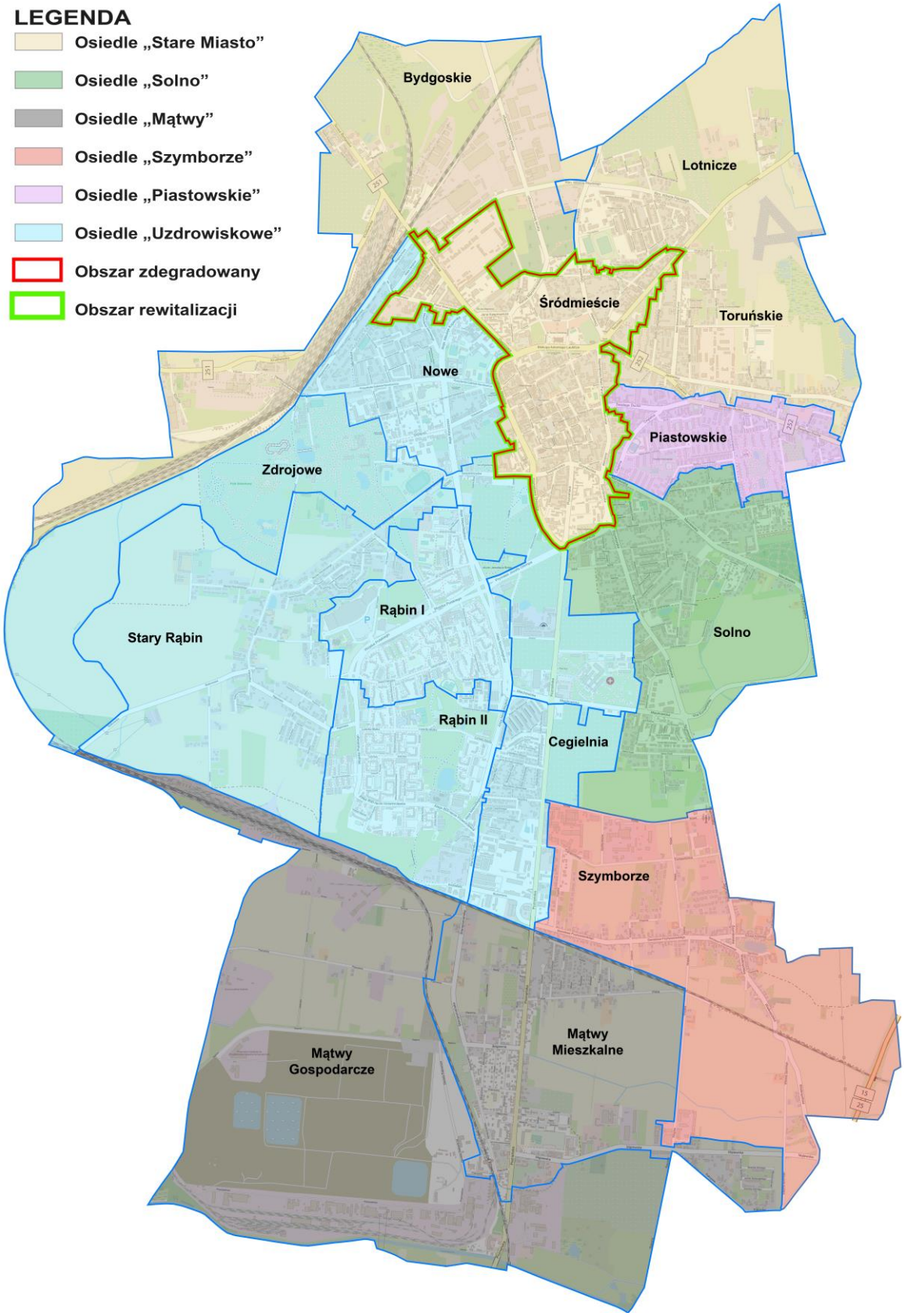

Mapa 1

Źródło: *Opracowanie własne na podstawie © autorzy OpenStreetMap*

Tak wyznaczony obszar cechuje się występowaniem szeregu zjawisk o charakterze społecznym, jak i pozaspołecznym świadczących zarówno i jego problemach, jak i potencjałach.

Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji obejmuje analizę zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych, a ich opis został przedstawiony w podziale na poszczególne sfery.

I.2. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji w sferze społecznej

Według danych na koniec grudnia 2021 r. w Śródmieściu mieszkały 10 022 osoby. Najliczniejszą grupę mieszkańców (62,92%) stanowiły osoby w wieku aktywności zawodowej. Dzieci i młodzież w przedziale wiekowym 0-17 lat stanowiły 18,86% liczby mieszkańców, a osoby w wieku poprodukcyjnym 18,22%.

Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem wyniósł tu 18,22%, przy średniej dla gminy wynoszącej 25,46%. Z kolei stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym wynosił 28,96%, co oznacza, że na jedną osobę w wieku powyżej 65 lat przypadają niespełna cztery osoby w wieku 18-64 lata. Wskaźnik ten jest niższy niż średnia dla miasta, która wynosi 43,37%.

Na podstawie analizy obu wskaźników, można zatem stwierdzić, że obecnie w Śródmieściu problem starzenia się społeczności nie jest jeszcze nasilony. Porównując aktualne dane z danymi z roku 2016, można zaobserwować natomiast, że w ciągu ostatnich 5 lat ze Śródmieścia ubyło 1500 mieszkańców, w tym 109 osób z grupy osób w wieku przedprodukcyjnym, 1054 osoby z grupy osób w wieku produkcyjnym oraz 337 osób z grupy osób w wieku poprodukcyjnym.

Prognozy demograficzne wskazują, iż obciążenie demograficzne będzie rosnąć, co wpłynie na pogorszenie relacji między liczbą osób pracujących, a liczbą przyszłych emerytów. Starzenie się społeczeństwa wynika m.in. z emigracji osób młodszych oraz niekorzystnych zmian procesów demograficznych tj. niskiego przyrostu naturalnego. Przyczyną wzrostu liczby osób starszych jest również osiąganie wieku emerytalnego przez osoby urodzone podczas powojennego wyżu demograficznego.

Wykres 1. Ludność Śródmieścia na tle ludności Miasta Inowrocławia

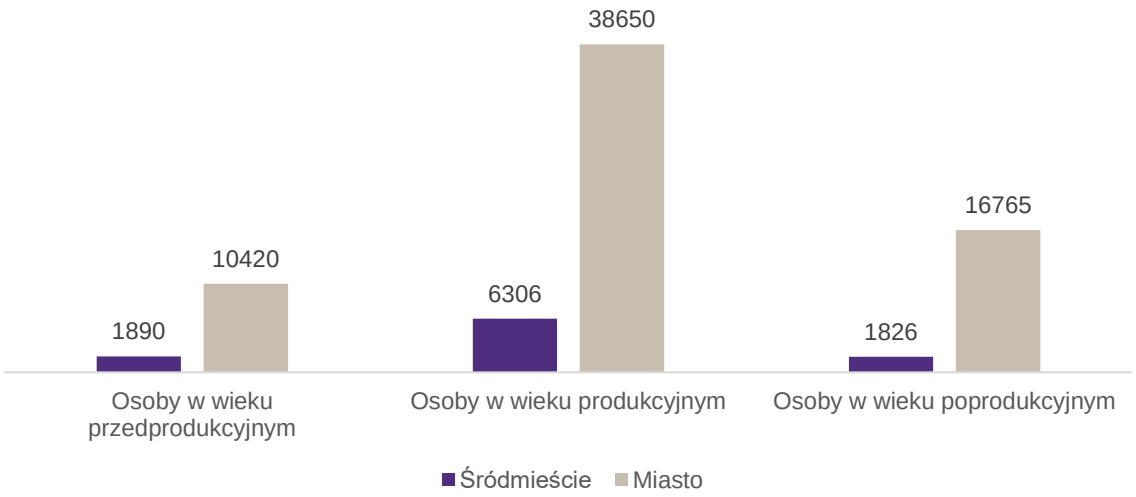

Źródło: *Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Inowrocławia*

Problem bezrobocia nie jest aktualnie zarówno w Śródmieściu, jak i w całym mieście tak znaczący jak był w roku 2016. Osoby bezrobotne ze Śródmieścia stanowią 29,43% wszystkich osób bezrobotnych w Inowrocławiu. Na przełomie lat 2016-2021 liczba bezrobotnych w Śródmieściu spadła o 312 osób (z 1198 osób w roku 2016 do 886 w roku 2021). Mimo spadającego poziomu bezrobocia, w zakresie analizy wskaźników świadczących o występowaniu problemu bezrobocia, Śródmieście wypada negatywnie w porównaniu do średniej dla miasta. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na tym obszarze wynosi 14,05% (przy średniej dla miasta wynoszącej 7,79%), natomiast stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na obszarze Śródmieścia wynosi 8,52% (przy średniej dla miasta wynoszącej 4,33%).

Bezrobocie może prowadzić do licznych negatywnych skutków społecznych, psychospołecznych oraz ekonomicznych, takich jak szybka degradacja ekonomiczna jednostki i rodziny, poszerzanie się sfery ubóstwa oraz degradacja zawodowa i marginalizacja jednostek i całych grup społecznych. Osoby długotrwale bezrobotne, wraz z przedłużającym się czasem pozostawania poza sferą zatrudnienia, mogą mieć coraz większe problemy z ponowną adaptacją do wymagań rynku pracy.

Dlatego też, mimo poprawiającej się sytuacji na rynku pracy, nie należy bagatelizować wciąż występującego w Śródmieściu problemu bezrobocia i wskazane jest dalsze podejmowanie działań, mających na celu aktywizację społeczno-zawodową osób borykających się z tym problemem.

Wykres 2. Analiza danych na temat bezrobocia w Śródmieściu na tle miasta

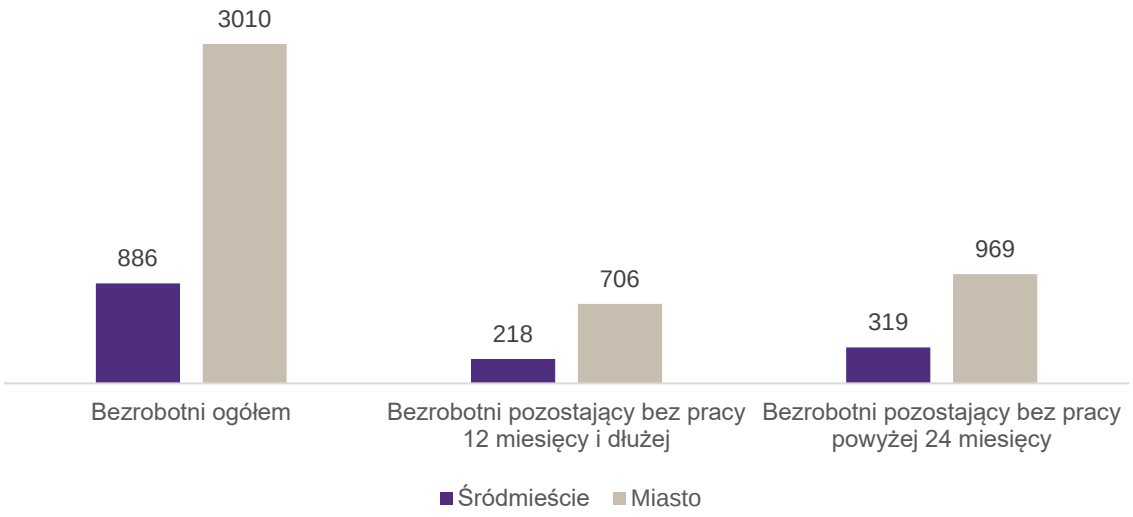

Źródło: *Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Inowrocławia i Powiatowego Urzędu Pracy*

Analizując problematykę **samowystarczalności ekonomicznej ludności i gospodarstw domowych**, można zauważyć, że w Śródmieściu **występują znaczące problemy w tym zakresie**. Dzieci do lat 17 z tego obszaru stanowią prawie 40% wszystkich dzieci w mieście, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny. Jeszcze gorzej przedstawia się sytuacja odnośnie liczby osób ze Śródmieścia, które korzystają ze świadczeń pomocy

społecznej w ogólnej liczbie wszystkich osób korzystających z tych świadczeń. Stanowią one ponad 43% tych osób.

Śródmieście również bardzo źle wypada w analizie wskaźników „Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze" oraz „Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze". Wartość pierwszego z tych wskaźników dla Śródmieścia wyniosła 17,83%, przy średniej dla gminy wynoszącej 6,25%. Natomiast wartość drugiego wyniosła tu 55,5%, przy średniej dla gminy wynoszącej 25,36%.

Jak więc widać, wskaźniki te w Śródmieściu bardzo znacząco odbiegają w sposób negatywny od średniej dla miasta i w obu przypadkach przyjmują najgorsze wartości na tle innych badanych jednostek. Dlatego też oba te wskaźniki posłużyły do delimitacji obszaru rewitalizacji.

Najczęstsze powody korzystania ze świadczeń pomocy społecznej to: bezrobocie, niepełnosprawność, przewlekła choroba, problemy opiekuńczo-wychowawcze, czy alkoholizm. Trudności te wielokrotnie prowadzą do wykluczenia z życia społecznego, powiększając dystans pomiędzy różnymi warstwami społecznymi. Pobieranie zasiłków może doprowadzić do stanu, w którym mieszkańcy nie potrafiąc przezwyciężyć trudności związanych z ubóstwem, będą coraz częściej korzystać z zewnętrznej pomocy, prowadząc tym samym do powstawania problemu wyuczonej bezradności. Jako problem wyróżnia się także powielanie wśród członków rodzin negatywnych wzorców zachowań obserwowanych zarówno między swoimi krewnymi, a także w najbliższym otoczeniu, w gronie sąsiadów oraz znajomych.

Powyższe analizy jednoznacznie wskazują, że Śródmieście jest obszarem, w którym problemy społeczne występują często i wymagają podjęcia działań interwencyjnych.

Wykres 3. Analiza danych w zakresie samowystarczalności ekonomicznej ludności i gospodarstw domowych

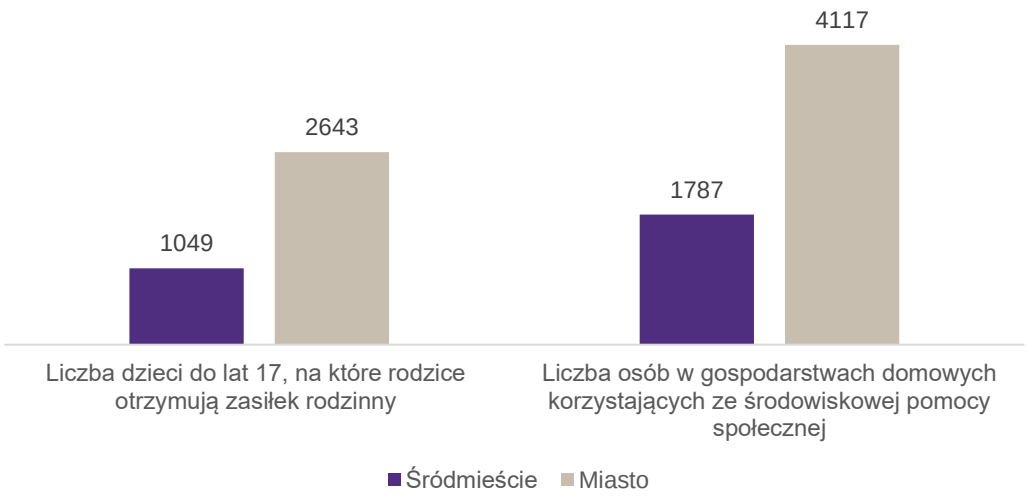

Źródło: *Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Inowrocławia i Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej*

Na obszarze rewitalizacji **nie występuje problem niskiego poziomu upowszechniania edukacji przedszkolnej**. Obszar ten zamieszkuje 302 dzieci w wieku 3-5 lat, a do przedszkoli zlokalizowanych na terenie Śródmieścia uczęszcza 305 dzieci. Oznacza

to, że do zlokalizowanych tam przedszkoli uczęszczają nie tylko dzieci ze Śródmieścia, ale także z innych jednostek czy z gmin sąsiednich.

Obszar cechuje się natomiast występowaniem problemu **niskiego poziomu edukacji**. Śródmieście należy do obwodów następujących publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Miasto Inowrocław: nr 2, nr 6 i nr 11, przy czym zgodnie z Uchwałą Rady Miejskiej Inowrocławia w sprawie ustalenia planu sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Miasto Inowrocław, a także określenia granic ich obwodów, większość ulic Śródmieścia wchodzi w granice obwodów Szkoły Podstawowej nr 2 oraz Szkoły Podstawowej nr 6.

Poniższa tabela obrazuje wyniki egzaminu ósmoklasisty w trzech powyższych szkołach w roku szkolnym 2021/2022 na tle średniej dla miasta.

Tabela 2. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w roku szkolnym 2021/2022

Wyniki egzaminu ósmoklasisty			
Rok szkolny 2021/2022			
Szkoła podstawowa	**Język polski**	**Matematyka**	**Język angielski**
Szkoła Podstawowa nr 2 im. Panny Maryi, ul. NMP 22	51	40	58
Szkoła Podstawowa nr 6 im. Mikołaja Kopernika, Al. Mikołaja Kopernika 18.	49	46	57
Szkoła Podstawowa nr 11 im. Stefana Batorego, ul. Jana III Sobieskiego 5/7.	59	55	72
Średnia dla miasta Inowrocławia	**58**	**53**	**69**
Średnia dla województwa kujawsko-pomorskiego	58	53	63
Średnia dla kraju	60	57	67

Źródło: *Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Inowrocławia oraz opracowania OKE w Gdańsku „Wyniki egzaminu ósmoklasisty przeprowadzonego w latach 2020-2022 w województwie kujawsko-pomorskim”*

Z powyżej zebranych danych wynika, że jedynie uczniowie Szkoły Podstawowej nr 11 uzyskali wyniki wyższe niż średnia dla Miasta. Podobnie sytuacja wygląda na tle średnich wyników dla województwa. Wszystkie szkoły uzyskały wyniki niższe niż średnia krajowa.

Z uwagi na fakt, że większość dzieci zgodnie z przyjętą rejonizacją uczęszcza do SP nr 2 i SP nr 6, należy uznać, że w Śródmieściu występuje problem niskiego poziomu edukacji.

Ponadto obszar Śródmieścia cechuje się **niskim poziomem bezpieczeństwa**, wyrażonym wskaźnikiem „Stosunek interwencji służb porządkowych (policji, straży) z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze”.

W 2021 roku liczba interwencji służb porządkowych z powodu zakłócenia miru domowego i porządku publicznego odnotowanych przez Komendę Powiatową Policji w Inowrocławiu, wyniosła 657, co stanowiło 32,86% wszystkich interwencji odnotowanych w mieście. Wartość wskaźnika „Stosunek interwencji służb porządkowych (policji, straży) z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze" wyniosła natomiast 18,61%, przy średniej dla miasta wynoszącej 8,34%.

Wykres 4. Analiza danych w zakresie bezpieczeństwa funkcjonowania rodzin I porządku publicznego

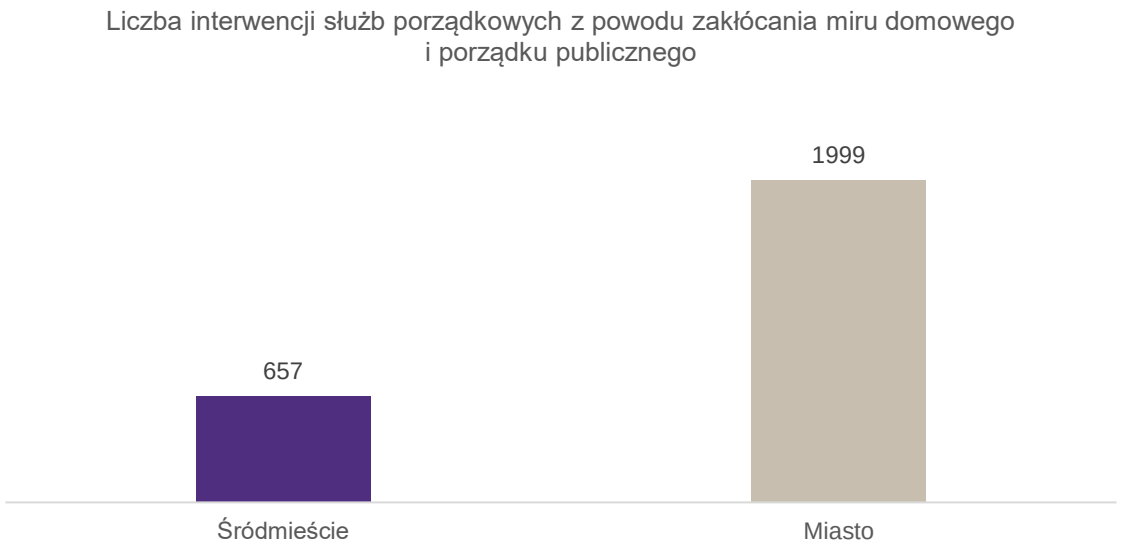

Źródło: *Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Inowrocławiu*

Przeprowadzone analizy wykazały, że na obszarze Śródmieścia występują problemy i potencjały, przedstawione na poniższych schematach.

Wykres 5. Zestawienie problemów w sferze społecznej na Obszarze Rewitalizacji

Źródło: *Opracowanie własne*

Wykres 6. Zestawienie potencjałów w sferze społecznej na Obszarze Rewitalizacji

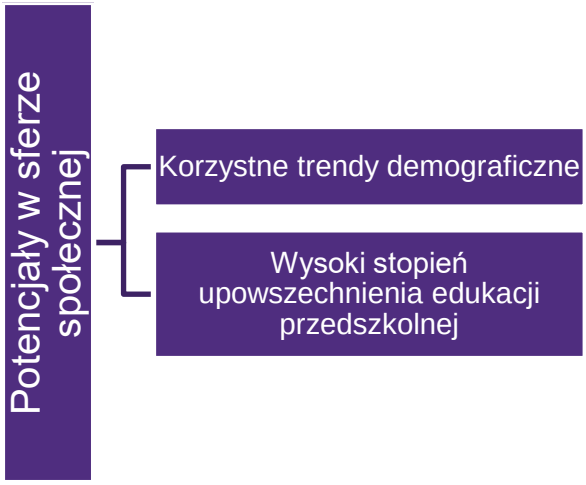

Źródło: *Opracowanie własne*

I.3. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji w sferze gospodarczej

Klimat aktywności gospodarczej na Obszarze Rewitalizacji został przebadany wskaźnikiem liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze.

Liczba podmiotów gospodarczych osób fizycznych w 2021 r. na terenie Śródmieścia wynosiła 1036, co w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym zamieszkujących ten obszar dawało wartość 16,43. Była to wartość wyższa od średniej dla miasta wynoszącej 10,72. Ponadto podmioty gospodarcze ze Śródmieścia stanowiły prawie 25% wszystkich podmiotów gospodarczych osób fizycznych zarejestrowanych w mieście. Dlatego też klimat aktywności gospodarczej na tym obszarze należy zdecydowanie uznać za jego potencjał.

Tabela 3. Klimat aktywności gospodarczej na Obszarze Rewitalizacji

Wyszczególnienie	Liczba podmiotów gospodarczych osób fizycznych	Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym	Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze
Śródmieście	1036	6306	16,43
Miasto Inowrocław	4146	38650	10,72

Źródło: *Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Inowrocławia*

Wysoka wartość wspomnianego wskaźnika wskazuje na dobry rozwój przedsiębiorczości w obszarze rewitalizacji, który powinien oddziaływać stymulująco na różne elementy społeczności lokalnej i może stać się podstawą do wzrostu dochodów ludności, zwiększenia miejsc pracy i realnego wzrostu dochodów budżetu gminy.

Najliczniejszą grupę wśród podmiotów gospodarczych na obszarze rewitalizacji stanowi sektor MSP. Sektor ten ma istotny wpływ na zmniejszenie bezrobocia w obszarze rewitalizacji, zwiększanie aktywności jego mieszkańców, wspieranie kształtowania postaw przedsiębiorczych, odciążanie budżetu gminy, zmniejszanie kwot wypłacanych jako zasiłki dla bezrobotnych i zapomogi społeczne. Przyczynia się również do zaspokojenia podstawowych potrzeb mieszkańców i podniesienia jakości ich życia.

Dlatego też bardzo istotne jest, aby dokładać wszelkich starań, by liczba podmiotów gospodarczych na obszarze wykazywała tendencję rosnącą we wszystkich latach wdrażania założeń Programu rewitalizacji. Wysoki poziom przedsiębiorczości świadczyć będzie o korzystnych i stabilnych warunkach na lokalnym rynku gospodarczym, co w konsekwencji będzie miało przełożenie na utrzymanie oraz tworzenie nowych miejsc pracy.

I.4. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji w sferze przestrzenno-funkcjonalnej

Śródmieście to teren wielofunkcyjny. Jest najstarszą historyczną częścią miasta obejmującą centrum ze zwartą zabudową o charakterze śródmiejskim. Dominuje tu zabudowa mieszkaniowa z usługami. Ponadto istnieją niewielkie tereny przemysłowe oraz teren obiektów handlowych o pow. sprzedaży powyżej 2000 m^2.

Ważnym elementem aspektu przestrzenno-funkcjonalnego jest wyposażenie w infrastrukturę społeczną i jej stan. Obszar rewitalizacji, z uwagi na swoje centralne położenie charakteryzuje się bardzo dobrym wyposażeniem w infrastrukturę społeczną. Występują tu liczne obiekty oświatowe (przedszkola, szkoły podstawowe i ponadpodstawowe), z których część wyposażona jest w infrastrukturę sportowo-rekreacyjną (boiska sportowe, place zabaw). W skład infrastruktury sportowej na obszarze wchodzi także kryta pływalnia „Wodny Park".

Śródmieście stanowi także centrum życia kulturalnego całego miasta. Najważniejsze obiekty infrastruktury kulturalnej to Teatr Miejski, Biblioteka Miejska, Kujawskie Centrum Kultury oraz Młodzieżowy Dom Kultury.

Z kolei dostępność do usług zdrowotnych zapewniona jest przez kilka niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej, działających na terenie Śródmieścia.

Tym co w sposób negatywny wyróżnia obszar rewitalizacji w sferze przestrzenno-funkcjonalnej jest bardzo niski udział terenów zieleni na tym obszarze. W związku z tym dla sfery przestrzenno-funkcjonalnej przedstawiającej sposób użytkowania terenów, zdefiniowano wskaźnik autorski „Udział powierzchni terenów zieleni w powierzchni ogólnej danego obszaru". Zdefiniowanie powyższego wskaźnika autorskiego zostało podyktowane faktem, iż tereny zieleni świadczą o atrakcyjności miasta i mają wpływ na jakość życia i stan zdrowia mieszkańców. Dostęp do terenów zieleni to m.in. dostęp do czystszego powietrza oraz możliwość obcowania z naturą, co wpływa korzystnie na zdrowie mieszkańców. Tereny zieleni zatrzymują wody opadowe i obniżają temperaturę powietrza, a także stanowią korytarze komunikacyjne dla ptaków. Zmniejszają hałas uliczny oraz regulują wilgotność powietrza. Poza tym, roślinność w mieście chroni przed nawiewami pyłów, pożarami i nadmiernym promieniowaniem UV. Zieleń w miastach sprawia, że są one nie tylko zdrowsze, ale i bezpieczniejsze. Są także znacznie przyjaźniejsze i stanowią lepsze miejsce do życia. Niedobory terenów zieleni w niektórych częściach miasta stanowią przesłankę o niskiej jakości życia mieszkańców.

Tereny zieleni, zgodnie z art. 5, pkt. 21 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916, 1726, 2185, 2375) to tereny urządzone wraz z infrastrukturą techniczną i budynkami funkcjonalnie z nimi związanymi, pokryte roślinnością, pełniące funkcje publiczne, a w szczególności parki, zieleńce, promenady, bulwary, ogrody botaniczne, zoologiczne, jordanowskie i zabytkowe, cmentarze, zieleń towarzysząca drogom na terenie zabudowy, placom, zabytkowym fortyfikacjom, budynkom, składowiskom, lotniskom, dworcom kolejowym oraz obiektom przemysłowym.

Stosując powyższą definicję, dokonano inwentaryzacji terenów zieleni na obszarze całego miasta, co zostało szczegółowo zobrazowane w „Diagnozie służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta Inowrocławia”.

Mapa 2. Tereny zieleni w Śródmieściu

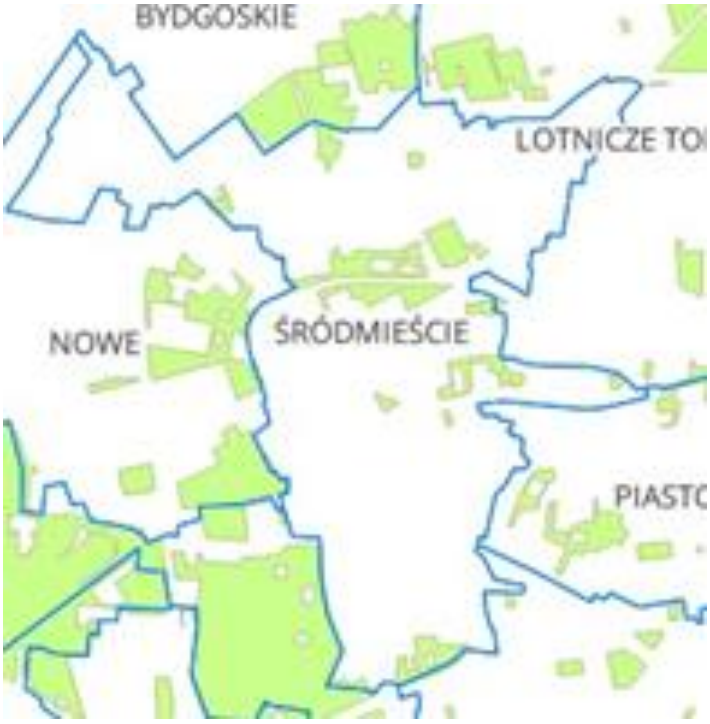

Źródło: *Opracowanie firmy Geofabryka Sp. z o.o. na podstawie danych przestrzennych Bazy Danych Obiektów Topograficznych w skali 1:10000*

Całkowita powierzchnia terenów zieleni w mieście to 530,046 ha, co stanowi 17,42% powierzchni całego miasta. Z kolei powierzchnia terenów zieleni w Śródmieściu to jedynie 10,047 ha, co stanowi 6,04% całkowitej powierzchni tej jednostki.

Tak niewielka powierzchnia terenów zieleni w Śródmieściu stanowi duży problem tej jednostki, w szczególności w kontekście uzdrowiskowego charakteru Miasta Inowrocławia. Dlatego też wskaźnik „Udział powierzchni terenów zieleni w powierzchni ogólnej danego obszaru” posłużył do delimitacji obszaru.

Śródmieście charakteryzuje się występowaniem zwartej zabudowy i brakiem zadbanych i rozległych przestrzeni, które zbliżałyby mieszkańców do natury. Istniejące tu niewielkie powierzchnie terenów zieleni są w większości zaniedbane. Na obszarze tym występują jednak miejsca, które po uregulowaniu spraw własnościowych, z powodzeniem można by zagospodarować i stworzyć na nich chociażby parki kieszonkowe lub większe tereny zieleni.

Miejsca z zagospodarowaną zielenią mogą stanowić także z powodzeniem podwórka znajdujące się w bezpośrednim sąsiedztwie kamienic. Podwórka te są obecnie w większości bardzo zaniedbane, nieuporządkowane i mało funkcjonalne. Ich odpowiednie zagospodarowanie w ramach prowadzenia działań rewitalizacyjnych mogłoby nie tylko wpłynąć na zwiększenie terenów zieleni, ale także doprowadzić do stworzenia stref rekreacji, dzięki którym zwiększyłby się poziom integracji społecznej mieszkańców.

Aktualny wygląd Śródmieścia obrazują poniższe fotografie.

Zdjęcie 1. Śródmieście – stan obecny

Źródło: *Opracowanie własne*

I.5. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji w sferze środowiskowej

Sferę środowiskową w kontekście przyrodniczych warunków lokalnej egzystencji obrazuje wskaźnik „Udział gospodarstw domowych użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji gazów spalinowych względem ogółu gospodarstw domowych danego obszaru”.

W mieście Inowrocławiu na 23968 gospodarstw domowych, 6055 z nich użytkuje tradycyjne piece na paliwa stałe, co stanowi ponad 25% wszystkich gospodarstw domowych. Sytuacja w Śródmieściu przedstawia się znacznie gorzej. Na 3531 gospodarstw domowych, aż 2675 z nich użytkuje te piece, co stanowi ponad 75% wszystkich gospodarstw domowych na obszarze rewitalizacji (na podstawie danych z Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków).

Powyższa sytuacja stanowi ogromny problem dla Śródmieścia, gdyż oznacza emisję do atmosfery tlenku i dwutlenku węgla, związków siarki, pyłów zawieszonych PM2.5 i PM10 oraz tlenków azotu. W konsekwencji wszystkie wymienione produkty spalania mają zdecydowanie negatywny wpływ na klimat i cały ekosystem oraz na zdrowie i życie ludzi.

Wykres 7. Analiza danych w zakresie przyrodniczych warunków lokalnej egzystencji

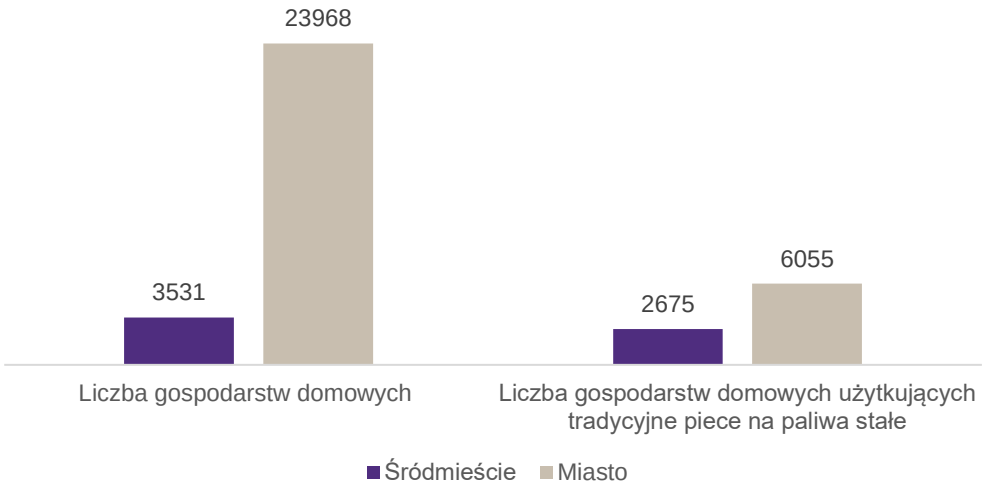

Źródło: *Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Inowrocławia dostępnych z Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków*

Spalanie odpadów oraz paliw złej jakości może wynikać z braku wiedzy ekologicznej, jak również z ubóstwa rodzin zamieszkujących obszar rewitalizacji. Na zanieczyszczenie powietrza ma wpływ również ścisła zabudowa mieszkalno-użytkowa obszaru rewitalizacji, w skład której wchodzą budynki niespełniające odpowiednich standardów energooszczędności, co z kolei przyczynia się do większego zużycia paliw.

Na obszarze stwierdza się małą ilość ekologicznych instalacji grzewczych tj. działających w oparciu gaz i olej opałowy oraz właściwie brak wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Obszar rewitalizacji charakteryzuje się także tym, że występuje na nim bardzo mała liczba form ochrony przyrody. Jedyną zidentyfikowaną tam formą jest wieloobiektowy pomnik przyrody – są to dwa jesiony wyniosłe oraz lipa drobnolistna rosnące przy skrzyżowaniu ulic Orłowskiej i Toruńskiej.

Stan środowiska naturalnego na obszarze Śródmieścia pogarsza jeszcze bardzo niewielka powierzchnia terenów zieleni, co zostało szczegółowo zobrazowane w podrozdziale I.4. oraz w „Diagnozie służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta Inowrocławia”.

Dlatego też niezbędne jest podjęcie na obszarze rewitalizacji działań mających na celu zwiększenie powierzchni terenów zieleni, a także działań w zakresie podnoszenia efektywności energetycznej, ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz zwiększenia wykorzystywania odnawialnych źródeł energii.

I.6. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji w sferze infrastrukturalnej

Sfera infrastrukturalna rozumiana przez pryzmat elementarnego zagospodarowania w instalacje techniczne oraz stanu technicznego budynków, została przeanalizowana w aspekcie wyliczenia wartości wskaźnika „Udział budynków podłączonych do sieci: wodociągowej, kanalizacji sanitarnej, gazowej, (podłączonych do zbiorczej sieci ciepłowniczej, sieci teleinformatycznej itp.) względem ogółu budynków danego obszaru”.

W przypadku miasta Inowrocławia możliwe było jedynie pozyskanie danych dla budynków komunalnych w odniesieniu do podłączenia do sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej, sieci gazowej i sieci ciepłowniczej.

Z przeprowadzonych analiz wynika, że:

a) na terenie Miasta zlokalizowane są 144 budynki komunalne, z czego:
   - wszystkie podłączone są do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej,
   - 63 budynki podłączone są do sieci gazowej,
   - 42 budynki podłączone są do sieci ciepłowniczej,

b) na terenie Śródmieścia zlokalizowanych jest 59 budynków komunalnych, z czego:
   - wszystkie podłączone są do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej,
   - 44 budynki podłączone są do sieci gazowej,
   - 14 budynków podłączonych jest do sieci ciepłowniczej.

Wykres 8. Analiza danych w zakresie zagospodarowania budynków komunalnych w instalacje techniczne

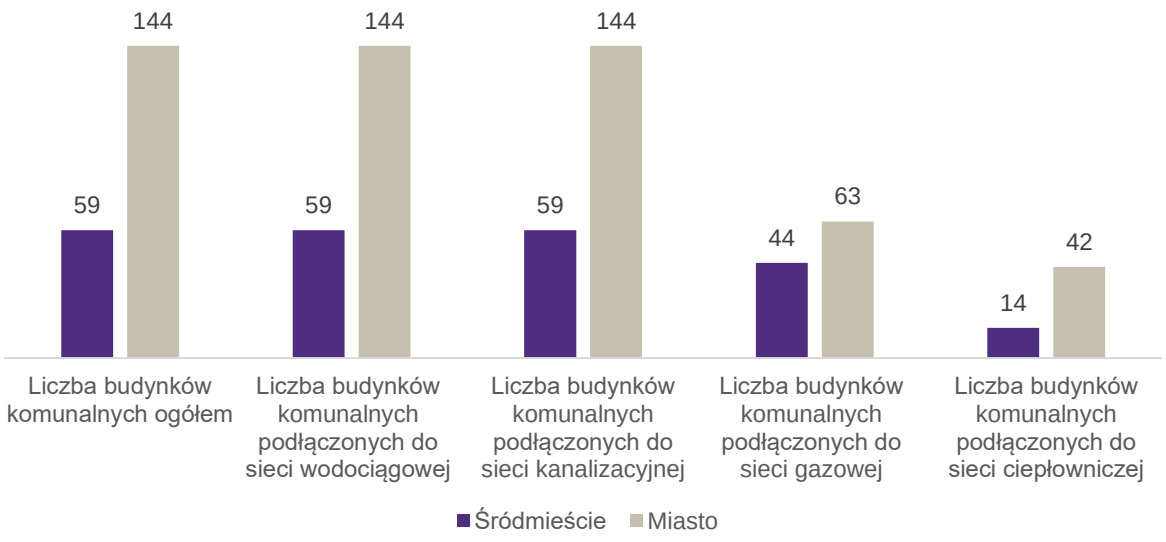

Źródło: *Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Inowrocławia i Zakładu Energetyki Cieplnej Sp. z o.o.*

Powyższe dane wskazują, że 41% wszystkich budynków komunalnych zlokalizowanych jest w Śródmieściu. W zasadzie wszystkie budynki komunalne z obszaru rewitalizacji posiadają podłączenia do sieci.

W związku z powyższym należy uznać, że stan infrastruktury technicznej stanowi potencjał obszaru.

Problemem w sferze infrastrukturalnej w Śródmieściu może natomiast być brak miejsc doraźnego schronienia dla ludności. Piwnice kamienic zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji (szczególnie tych, gdzie planowana jest rewitalizacja podwórek), obecnie nie spełniają warunków na schrony.

Rozdział II. Opis powiązań gminnego programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi gminy

Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 9 października 2015 o rewitalizacji, gminny program rewitalizacji powinien zawierać w szczególności powiązania z dokumentami strategicznymi gminy, zwłaszcza ze strategią rozwoju gminy, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz strategią rozwiązywania problemów społecznych.

Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta Inowrocławia do roku 2030 pozostaje w zgodności z innymi dokumentami dotyczącymi rozwoju tego terenu, aby nie prowadzić działań sprzecznych z ogólnymi kierunkami rozwoju. Wzajemna komplementarność Gminnego Programu Rewitalizacji z innymi dokumentami strategicznymi podniesie efektywność podejmowanych działań oraz prawdopodobieństwo realizacji. Opracowane działania rewitalizacyjne będą spójne z najważniejszymi dokumentami strategicznymi odnoszącymi się do obszaru Miasta Inowrocławia.

Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta Inowrocławia do roku 2030 wykazuje komplementarność z powyższymi dokumentami strategicznymi, a także z Programem Ochrony Środowiska dla Miasta Inowrocławia na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028, co w efekcie w znaczący sposób zwiększy skuteczność oraz prawdopodobieństwo wykonania planowanych działań prowadzących do osiągnięcia wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji. Dzięki wyznaczeniu oraz realizacji celów wpisujących się w różnorodne dokumenty strategiczne miasta Inowrocławia, zarówno związanych z planowaniem przestrzennym, jak i ze sferą społeczną obszaru, możliwe jest skuteczne przeprowadzenie rewitalizacji rozumianej jako uspołeczniony proces naprawy miast.

II.1. Strategia Rozwoju Miasta Inowrocławia na lata 2021-2030

Niniejszy Program Rewitalizacji pozostaje w zgodności z celami Strategii Rozwoju Miasta Inowrocławia na lata 2021-2030.

Realizacja założeń Programu rewitalizacji wpisuje się bezpośrednio w Cel strategiczny I tj. „Rozwój miasta skupiony na podniesieniu jakości życia obecnych mieszkańców oraz stworzeniu dogodnych warunków zachęcających do osiedlania się na jego terenie”.

Cel ten miasto planuje osiągnąć dzięki realizacji określonych celów operacyjnych i przypisanych im kierunków działań. Cele i kierunki działań Strategii pozostające w bezpośrednim związku z zaplanowanymi działaniami rewitalizacyjnymi to:

a) Cel operacyjny I.1. Rozwój funkcji i poprawa standardów mieszkaniowych na terenie miasta
   Kierunek działań 03. Podniesienie estetyki Miasta, w tym szeroko pojęta rewitalizacja Centrum Inowrocławia
   Do osiągnięcia powyższego celu przyczyni się przede wszystkim realizacja przedsięwzięcia „Zielone Śródmieście Inowrocławia”.

b) Cel operacyjny I.2. Organizacja życia kulturalnego uwzględniającego potrzeby wszystkich grup wiekowych
   Kierunek działań 02. Organizacja wydarzeń i imprez kulturalnych skierowanych zarówno do mieszkańców Inowrocławia, jak i odwiedzających

Do osiągnięcia powyższego celu przyczyni się przede wszystkim realizacja przedsięwzięć: „(Nie!)Stary Rynek”, „Sam decyduję, jak wygląda moja Mała Ojczyzna” oraz „Bądź bezpieczny w swoim mieście” – cykl zajęć szkoleniowo-animacyjnych”

Ponadto zarówno założenia Strategii Rozwoju, jak i Programu Rewitalizacji kładą nacisk na polepszenie jakości środowiska naturalnego.

II.2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Inowrocławia

W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego przyjęto następujące zasady rozwoju przestrzennego:

- ochronę i rozwój funkcji uzdrowiskowej miasta jako jednej z wiodących funkcji miasta,
- utrzymanie pozostałych wiodących funkcji miasta (administracyjnej, mieszkaniowej, przemysłowej i usługowej),
- utrzymanie takiego rozwoju miasta, które by stwarzało dogodne warunki do poprawy jakości życia ludności, poprzez wzrost i lepsze rozmieszczenie wszystkich elementów składających się na strukturę miasta, tj. usług, mieszkań, miejsc pracy, terenów zieleni i wypoczynku, infrastruktury technicznej i komunikacji,
- dążenie do ukształtowania układu funkcjonalno - przestrzennego, gwarantującego harmonijne funkcjonowanie.

Projekt „Zielone Śródmieście Inowrocławia” (jedyny zaplanowany projekt w sferze funkcjonalno-przestrzennej) zostanie wykonany z zapewnieniem pełnej spójności z założeniami kształtowania ładu przestrzennego w mieście. W szczególności zostanie ukierunkowany na zwiększanie powierzchni terenów zieleni i wypoczynku, co będzie jednocześnie stwarzało dogodne warunki do poprawy jakości życia ludności.

II.3. Miejska Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2025

Misją Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Inowrocławia jest poprawa jakości życia mieszkańców poprzez zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego, dążenie do integracji społecznej osób ubogich i bezrobotnych, dzieci i młodzieży, osób starszych, chorujących, niepełnosprawnych oraz innych grup społecznych, a także tworzenie równych szans rozwoju społecznego wszystkim mieszkańcom.

Misją Miasta jest przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób korzystających z różnych form zabezpieczenia społecznego, poprzez rozwijanie istniejących i udostępnianie nowych form wsparcia społecznego przez podmioty publiczne oraz organizacje pozarządowe.

Z uwagi na fakt, że rewitalizacja ma charakter przede wszystkim społeczny, przedsięwzięcia zaplanowane w Programie Rewitalizacji wpisują się bezpośrednio w realizację powyżej wskazanej misji, jak również w następujące cele operacyjne i kierunki działań Miejskiej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych:

a) Cel strategiczny 1: Przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu rodzin
   Cel operacyjny: Zapewnienie osobom i rodzinom w trudnej sytuacji kompleksowego wsparcia materialnego i aktywizującego
   Kierunek działań 4) zabezpieczenie potrzeb dzieci poza środowiskiem rodzinnym m.in. poprzez dożywianie w szkołach, pomoc w organizowaniu wypoczynku letniego i zimowego, wyposażenie w podręczniki i pomoce szkolne oraz zapewnienie różnorodnych form spędzania czasu wolnego

Do osiągnięcia powyższego celu przyczyni się przede wszystkim realizacja przedsięwzięć: „W wolnym czasie się nie nudzę” – zajęcia aktywizująco – integracyjne dla dzieci i młodzieży, „Sam decyduję, jak wygląda moja Mała Ojczyzna”, a także „Bądź bezpieczny w swoim mieście” – cykl zajęć szkoleniowo-animacyjnych.

b) Cel strategiczny 2: Stworzenie zintegrowanego systemu wsparcia dla osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu bezrobocia
Cel operacyjny: Aktywne wspieranie bezrobotnych w poszukiwaniu pracy
Kierunek działań 7) opracowywanie i realizowanie projektów służących aktywizacji osób bezrobotnych, w tym współfinansowanych z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej
Do osiągnięcia powyższego celu przyczyni się przede wszystkim realizacja przedsięwzięcia „Uwierz, że możesz”

c) Cel strategiczny 5: Zapewnienie kompleksowej pomocy rodzinom dotkniętym problemem przemocy domowej
Cel operacyjny: Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie
Kierunki działań: 1) utrzymanie wsparcia psychologicznego, prawnego i społecznego dla rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie; 2) prowadzenie profilaktyki przez działania informacyjne dotyczące problemu przemocy w rodzinie i jej skutków
Do osiągnięcia powyższego celu przyczyni się przede wszystkim realizacja przedsięwzięć: „Jesteśmy świadomi, znamy swoje prawa, czujemy się bezpiecznie” – cykl doradztwa psychologiczno-prawnego, „Bezpieczny Inowrocław” - kampania informacyjno-promocyjna, a także „W wolnym czasie się nie nudzę” – zajęcia aktywizująco – integracyjne dla dzieci i młodzieży i „Uwierzyć w siebie” – treningi kompetencji społecznych dla osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym

d) Cel strategiczny 7: Wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży
Cele operacyjne: 1) wzmacnianie rodzin, podnoszenie poziomu ich funkcjonowania, udzielanie pomocy rodzinom będącym w kryzysie, rozwijanie systemu wsparcia;
2) zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do kształcenia, opieki i ofert spędzania czasu wolnego zgodnie z ich potrzebami
Kierunki działań dla celu operacyjnego 1): 1) stały wzrost poziomu pracy z rodzinami, w szczególności dotkniętymi bezradnością opiekuńczo-wychowawczą, w tym przez prace z asystentem rodziny; 4) utrzymanie dostępności bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego (psychologicznego, prawnego) oraz terapii rodzinnej;
Kierunki działań dla celu operacyjnego 2): 2) rozwijanie oferty placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży; 3) rozszerzenie oferty organizowanych w placówkach oświatowych zajęć pozalekcyjnych; 6) zwiększenie dostępu dzieci i młodzieży do różnych form spędzania czasu wolnego przy wykorzystaniu zasobów oświatowych, kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych miasta (zwiększenie jej bezpłatnej dostępności)
Do osiągnięcia powyższego celu przyczyni się przede wszystkim realizacja przedsięwzięć: „W wolnym czasie się nie nudzę” – zajęcia aktywizująco – integracyjne dla dzieci i młodzieży, „(Nie!)Stary Rynek”, a także „Jesteśmy świadomi, znamy swoje prawa, czujemy się bezpiecznie” – cykl doradztwa psychologiczno-prawnego.

II.4. Program Ochrony Środowiska dla Miasta Inowrocławia na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028

Program Rewitalizacji wykazuje spójność z Programem Ochrony Środowiska dla Miasta Inowrocławia na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028 w zakresie realizacji następujących celów POŚ:

a) Cel: Ochrona zasobów przyrodniczych i krajobrazowych
Kierunek interwencji: Tworzenie zielonej infrastruktury
Do osiągnięcia powyższego celu przyczyni się przede wszystkim realizacja przedsięwzięcia „Zielone Śródmieście Inowrocławia".

b) Cel: Świadome ekologicznie społeczeństwo
Kierunek interwencji: Edukacja ekologiczna mieszkańców i zmiana ich zachowań na proekologiczne
Do osiągnięcia powyższego celu przyczyni się przede wszystkim realizacja przedsięwzięcia „Sam decyduję, jak wygląda moja Mała Ojczyzna".

Rozdział III. Opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Na podstawie zdiagnozowanych problemów występujących na Obszarze Rewitalizacji sformułowano wizję stanu obszaru. Stanowi ona planowany efekt oraz pożądany stan rewitalizacji przy jednoczesnym osiągnięciu jej celów oraz odpowiadającym im kierunkom działań i planowanym przedsięwzięciom.

Wizja Obszaru Rewitalizacji w roku 2030 czyli po przeprowadzeniu działań rewitalizacyjnych przedstawia się następująco:

Obszar Rewitalizacji jest bezpiecznym i atrakcyjnym miejscem do życia sprzyjającym aktywności społecznej i integracji wszystkich jego mieszkańców.

Młodzież po skończeniu szkół chętniej zostaje w mieście by tu mieszkać, pracować oraz aktywnie, społecznie i kulturowo spędzać wolny czas. Problemy społeczne (niski poziom bezpieczeństwa, uzależnienie od korzystania ze świadczeń pomocy społecznej) występują na Obszarze w bardzo niewielkim stopniu.

Obszar rewitalizacji jest miejscem o wysokiej jakości strukturze funkcjonalno-przestrzennej, opartej przede wszystkim o zasoby przyrodnicze, ale także historyczne i kulturowe miasta. Mieszkańcy mają większą świadomość swojej przynależności do tego miejsca.

Obszar rewitalizacji wypiękniał i ożywił się społecznie. W Śródmieściu tętni życie społeczno-kulturalne. Nie brakuje tu miejsc spaceru i wypoczynku pełnych zieleni, bezpiecznych i przyjaznych mieszkańcom oraz turystom. Pojawiły się nowe miejsca spotkań i integracji mieszkańców. Oferta spędzania czasu wolnego ma bardzo bogaty program, w którym każdy może znaleźć interesujące go wydarzenie.

Każdy ma tu swoje ulubione miejsce, do którego z przyjemnością zaprosi przyjaciół i rodzinę przybywających do miasta. Zadbane Śródmieście z dużą ilością zieleni stanowi wizytówkę Inowrocławia.

Rozdział IV. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk

W odpowiedzi na zidentyfikowane problemy, wyznaczono odpowiadające im cele rewitalizacji pozwalające na ich rozwiązanie lub złagodzenie. Poniżej sformułowane cele są pochodną wizji określającej stan końcowy procesu rewitalizacji w roku 2030 i są ukierunkowane na osiąganie efektów procesów rewitalizacji w województwie kujawsko-pomorskim. Do każdego z celów rewitalizacji przypisano konkretne kierunki działań. Stanowią one zestawienie najważniejszych grup działań pozwalających na osiągnięcie przyjętych założeń.

W wyniku przeprowadzonej delimitacji na obszarze rewitalizacji zdiagnozowano następujące problemy:

1. Uzależnienie od korzystania ze świadczeń pomocy społecznej
2. Niski poziom bezpieczeństwa
3. Deficyt terenów zieleni miejskiej w Śródmieściu

Aby przeciwdziałać zdiagnozowanym problemom należy zdefiniować cele, a następnie kierunki działań i przedsięwzięcia, których realizacja doprowadzi do osiągnięcia zakładanych celów.

Celem głównym w niniejszym programie jest **Wzrost aktywności społecznej i zawodowej oraz ożywienie społeczne.**

Osiągnięcie tego celu będzie możliwe dzięki realizacji następujących kierunków działań:

1. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz integracja lokalnej społeczności
2. Poprawa bezpieczeństwa w mieście
3. Zapewnienie mieszkańcom wysokiej jakości bezpiecznych przestrzeni publicznych

Kierunkom działań z kolei przypisano określone przedsięwzięcia, a tym konkretne projekty, co zostało zobrazowane w poniższej tabeli.

Tabela 4. Cele, kierunki działań i przedsięwzięcia rewitalizacyjne

PROBLEMY	CEL	KIERUNKI DZIAŁAŃ	PRZEDSIĘWZIĘCIA	PROJEKTY
1. Uzależnienie od korzystania ze świadczeń pomocy społecznej	Wzrost aktywności społecznej i zawodowej oraz ożywienie społeczne	1. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz integracja lokalnej społeczności	1.1. Aktywizacja osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej	1. „W wolnym czasie się nie nudzę” – zajęcia aktywizująco – integracyjne dla dzieci i młodzieży
				2. „(Nie!)Stary Rynek”
				3. „Uwierz, że możesz”
				4. „Sam decyduję, jak wygląda moja Mała Ojczyzna”
			1.2. Specjalistyczne wsparcie dla osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym	3. „Uwierz, że możesz”
			1.3. Działania na rzecz wsparcia integracji i upowszechniania kultury oraz budowania tożsamości lokalnej	1. „W wolnym czasie się nie nudzę” – zajęcia aktywizująco – integracyjne dla dzieci i młodzieży
				2. „(Nie!)Stary Rynek”
				4. „Sam decyduję, jak wygląda moja Mała Ojczyzna”
2. Niski poziom bezpieczeństwa		2. Poprawa bezpieczeństwa w mieście	2.1. Działania na rzecz poprawy poziomu bezpieczeństwa poprzez poprzez rozwijanie świadomości zagrożeń oraz kształtowanie odpowiednich postaw	5. „Bądź bezpieczny w swoim mieście” – cykl zajęć szkoleniowo-animacyjnych
				6. „Jesteśmy świadomi, znamy swoje prawa, czujemy się bezpiecznie” – cykl doradztwa psychologiczno-prawnego
				7. „Bezpieczny Inowrocław” - kampania informacyjno-promocyjna
3. Deficyt terenów zieleni miejskiej w Śródmieściu		3. Zapewnienie mieszkańcom wysokiej jakości bezpiecznych przestrzeni publicznych	3.1. Tworzenie bezpiecznych miejsc rekreacji i wypoczynku na cele aktywizacji społecznej	8. Zielone Śródmieście Inowrocławia

Źródło: *Opracowanie własne*

Cel główny został opisany przy pomocy skwantyfikowanych wskaźników z określonymi wartościami bazowymi i docelowymi planowanymi do osiągnięcia w 2030 r.

Tabela 5. Wskaźniki dla celu rewitalizacji

Nazwa wskaźnika	Rok bazowy 2021	Rok docelowy 2030
Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	17,83%	16,63%
Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze	55,50%	52,86%
Stosunek interwencji służb porządkowych (policji, straży) z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze	18,61%	15,77%
Udział powierzchni terenów zieleni w powierzchni ogólnej danego obszaru	6,04%	Trend wzrostowy – wzrost wartości wskaźnika względem roku bazowego, dążenie do wartości średniej dla gminy, wynoszącej 17,42%

Rozdział V. Opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Dla zapewnienia osiągnięcia wyznaczonych celów oraz wyprowadzenia obszarów rewitalizowanych ze stanu kryzysowego, a także zrealizowania wytyczonych kierunków działań, niezbędne jest wskazanie głównych i uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Na przedsięwzięcie rewitalizacyjne składa się projekt lub grupa projektów i innych działań w szczególności o charakterze społecznym, gospodarczym, urbanistycznym, budowlanym, środowiskowym, konserwatorskim, edukacyjnym, naukowym, zdrowotnym lub kulturalnym, wynikających z programu rewitalizacji i logicznie powiązanym z treścią oraz celami programu.

V.1. Lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

W poniższej tabeli wskazano kluczowe dla procesu rewitalizacji przedsięwzięcia oraz projekty rewitalizacyjne nastawione na rozwiązywanie zdiagnozowanych problemów.

Tabela 6. Główne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu[1]	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szaco-wana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
CEL REWITALIZACJI: Wzrost aktywności społecznej i zawodowej oraz ożywienie społeczne									
Kierunek działań 1. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz integracja lokalnej społeczności									
Śródmieście	1.1. Aktywizacja osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej 1.3. Działania na rzecz wsparcia integracji i upowszechniania kultury oraz budowania tożsamości lokalnej	1. „W wolnym czasie się nie nudzę" – zajęcia aktywizująco – integracyjne dla dzieci i młodzieży	S	KCK w Inowrocławiu	W odpowiedzi na problem wysokiego stopnia uzależnienia od korzystania ze świadczeń pomocy społecznej wśród dzieci i młodzieży (ze względu na dużą liczbę zasiłków wypłacanych rodzicom na dzieci do lat 17), zaplanowano projekt, w ramach którego zostanie przygotowana oferta mająca na celu zagospodarowanie dzieciom i młodzieży czasu wolnego – zajęcia plenerowe i w świetlicy - sportowe, artystyczne (np. plastyczne, muzyczne, fotograficzne) z udziałem animatora. Ponadto dla uczestników projektu przewidziano następujące wsparcie: poradnictwo psychologiczne indywidualne, warsztaty integracyjno-motywacyjne, trening umiejętności społecznych, socjoterapię, w zależności od potrzeb indywidualne poradnictwo, pomoc w nauce.	Siedziba KCK ul. Kilińskiego 6, Niebieska Kamienica ul. Kasztelańska 22 i otwarta przestrzeń poddana rewitalizacji w ramach realizacji projektu nr 8	25.000,00	**Wskaźniki produktu:** Liczba osób objętych wsparciem w programie – 20 osób (w tym 10 z OR) **Wskaźniki rezultatu:** Liczba osób, których sytuacja społeczna uległa poprawie po opuszczeniu programu – 15 osób (w tym 7 z OR)	Pomiar wskaźników Odbywać się będzie na podstawie oświadczeń beneficjenta o liczbie osób uczestniczących w realizowanych zadaniach
Śródmieście	1.1. Aktywizacja osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej 1.3. Działania na rzecz wsparcia	2. „(Nie!)Stary Rynek"	S	Biblioteka Miejska im. Jana Kasprowicza w Inowrocławiu	W odpowiedzi na wszystkie zdiagnozowane problemy społeczne na OR zaplanowano projekt skierowany do mieszkańców miasta, ze szczególnym uwzględnieniem Śródmieścia. Projekt będzie miał charakter międzypokoleniowy, a jego celem jest integracja i animacja mieszkańców oraz promocja śródmieścia poprzez	Otwarta przestrzeń poddana rewitalizacji w ramach realizacji projektu nr 8	30.000,00	**Wskaźniki produktu:** Liczba osób objętych wsparciem w programie – 65 osób (w tym 20 z OR)	Pomiar wskaźników Odbywać się będzie na podstawie oświadczeń beneficjenta o liczbie osób

[1] S – społeczny, G-gospodarczy, Ś – środowiskowy, PF – przestrzenno-funkcjonalny, T - techniczny

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu[1]	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szaco-wana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
	integracji i upowszechniania kultury oraz budowania tożsamości lokalnej				zainspirowanie uczestników do głębszego poznania historii miasta i jego dawnych mieszkańców. Projekt będzie składał się z 3 modułów: a) Miasto moimi oczami - kreatywne warsztaty fotograficzne dla młodzieży i seniorów – zaplanowano warsztaty kreatywne z fotografii miejskiej / urbanistycznej / ulicznej pod okiem profesjonalnego fotografa, który zaznajomi uczestników z tajnikami jednego z bardziej interesujących rodzajów fotografii, operującej na pograniczu sztuki i reportażu. Obszarem działania grupy będzie inowrocławskie śródmieście, obejmujące centrum miasta. Uczestnicy będą mieli tym samym okazję zapoznać się z najbardziej charakterystycznymi miejscami i obiektami centralnego Inowrocławia o bezcennej historycznej wartości. Zwieńczeniem warsztatów będzie wystawa prac uczestników, połączona z konkursem na najciekawsze ujęcie. Zwycięzców wyłoni jury powołane przez organizatora. Przewidziano nagrody rzeczowe. b) Serce miasta cz. I - gra terenowa dla dzieci i dorosłych - rodzinna podróż po inowrocławskim śródmieściu, pełnym historycznych, ciekawych i charakterystycznych miejsc oraz zabytków architektury, kultury i sztuki. Zadaniem uczestników będzie dotarcie do wyznaczonych przez organizatora miejsc, rozwiązanie zadań i udzielenie odpowiedzi na pytania. Specjalnie przygotowane foldery, zawierające mapkę oraz pytania, dostępne będą w wyznaczonym czasie bezpłatnie w			**Wskaźniki rezultatu:** Liczba osób, których sytuacja społeczna uległa poprawie po opuszczeniu programu – 50 osób (w tym 15 z OR)	uczestniczących w realizowanych zadaniach

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu[1]	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szaco-wana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
					placówkach organizatora. Ze wszystkich poprawnie wypełnionych i dostarczonych folderów, w drodze losowania zostaną wyłonieni zwycięzcy. Przewidziano nagrody rzeczowe. c) Serce miasta cz. II - rodzinny spacer historyczny - inspirujący spacer z regionalistami po inowrocławskim śródmieściu, wypełniony opowieściami o miejscach, wydarzeniach, zabytkach kultury i sztuki, znanych i mniej znanych bohaterach, sławnych i zasłużonych postaciach oraz zwykłych mieszkańcach i ich codziennym życiu w dobie najbardziej przełomowych zwrotów w historii Inowrocławia. Dla uczestników przewidziano upominki związane z promocją Miasta Inowrocławia. Do przeprowadzenia wszystkich działań konieczny będzie zakup sprzętu: laptopów, papieru, nagród dla zwycięzców konkursu i gry, upominków dla uczestników spaceru oraz zatrudnienie wykwalifikowanej i doświadczonej kadry.				
Śródmieście	1.1. Aktywizacja osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej 1.2. Specjalistyczne wsparcie dla osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym	3. „Uwierz, że możesz”	S	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	W odpowiedzi na problem wysokiego stopnia uzależnienia od korzystania ze świadczeń pomocy społecznej zaplanowano projekt skierowany do osób dorosłych w wieku produkcyjnym, ze szczególnym uwzględnieniem mieszkańców OR. Celem projektu jest umożliwienie włączenia społecznego, w tym powrót na rynek pracy 20 mieszkańców Inowrocławia zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprzez udział w zajęciach reintegracji społecznej i zawodowej (kursie i stażu zawodowym). W ramach projektu planuje się: a) Reintegrację społeczną	Zajęcia prowadzone będą w siedzibie MOPS i na otwartej przestrzeni poddanej rewitalizacji w ramach realizacji projektu nr 8	500.000,00	**Wskaźniki produktu:** Liczba osób niezatrudnionych objętych wsparciem w programie – 20 osób **Wskaźniki rezultatu:** Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	Pomiar wskaźników Odbywać się będzie na podstawie oświadczeń beneficjenta o liczbie osób uczestniczących w realizowanych zadaniach.

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu[1]	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szaco-wana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
					b) Reintegrację zawodową c) Kursy zawodowe d) Staże zawodowe			- 15 osób Liczba osób, których sytuacja społeczna uległa poprawie po opuszczeniu programu - 15 Liczba osób poszukujących pracy po opuszczeniu programu - 15 Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu - 5	
Śródmieście	1.1. Aktywizacja osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej 1.3. Działania na rzecz wsparcia integracji i upowszechniania kultury oraz budowania tożsamości lokalnej	4. „Sam decyduję, jak wygląda moja Mała Ojczyzna”	S	KCK w Inowrocławiu	W odpowiedzi na wszystkie zdiagnozowane problemy społeczne na OR zaplanowano projekt skierowany do mieszkańców miasta, ze szczególnym uwzględnieniem Śródmieścia. Projekt będzie miał charakter międzypokoleniowy, a jego celem jest integracja i animacja mieszkańców oraz promocja śródmieścia poprzez realizację warsztatów ogrodniczych oraz rękodzielniczych w okresie wczesnowiosennym. Realizacja przedsięwzięcia zostanie podzielona na dwa etapy:	Siedziba KCK ul. Kilińskiego 6, Niebieska Kamienica ul. Kasztelańska 22 i otwarta przestrzeń poddana rewitalizacji w ramach realizacji projektu nr 8	40.000,00	**Wskaźniki produktu:** Liczba osób objętych wsparciem w programie – 20 osób (w tym 10 z OR) Liczba osób z otoczenia osób objętych wsparciem w programie –	Pomiar wskaźników Odbywać się będzie na podstawie oświadczeń beneficjenta o liczbie osób uczestniczących w realizowanych zadaniach.

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu[1]	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szaco-wana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
					a) Warsztaty ogrodnicze, warsztaty rękodzielnicze i kulinarne – celem warsztatów jest zaprojektowanie przez uczestników skwerku, który później (podczas zorganizowanego pikniku) sami zagospodarują, wykonanie ozdób wielkanocnych oraz nauka pieczenia ciast. b) Organizacja pikniku dla mieszkańców, podczas którego uczestnicy projektu sami wykonają zaprojektowane nasadzenia, a także zorganizują stoiska, na których sprzedawane będą wykonane na warsztatach rękodzielniczych ozdoby i upieczone na warsztatach kulinarnych ciasta. Dochód ze sprzedaży zostanie w całości przeznaczony na wcześniej ustalony cel charytatywny.			200 osób (w tym 50 z OR) **Wskaźniki rezultatu:** Liczba osób, których sytuacja społeczna uległa poprawie po opuszczeniu programu – 15 osób (w tym 7 z OR)	
Kierunek działań 2: Poprawa bezpieczeństwa w mieście									
Śródmieście	2.1. Działania na rzecz poprawy poziomu bezpieczeństwa poprzez poprzez rozwijanie świadomości zagrożeń oraz kształtowanie odpowiednich postaw	5. „Bądź bezpieczny w swoim mieście" – cykl zajęć szkoleniowo-animacyjnych	S	Straż Miejska Inowrocław	W odpowiedzi na problem niskiego poziomu bezpieczeństwa zaplanowano projekt, w ramach którego zrealizowane zostaną trzy moduły zajęć: a) szkolenia z udzielania pierwszej pomocy, b) spotkania z Policją w celu uświadomienia potencjalnych zagrożeń na drogach, c) spotkania ze Strażą Pożarną w celu poznania prawidłowych zachowań w czasie pożaru. Projekt zostanie skierowany do wszystkich mieszkańców miasta, ze szczególnym uwzględnieniem mieszkańców OR, na którym problem niskiego poziomu bezpieczeństwa jest szczególnie uwypuklony. W projekcie będą mogły wziąć udział osoby w każdym wieku.	Salonik literacko-artystyczny/ Pomieszczenia Biblioteki i KCK/ otwarta przestrzeń poddana rewitalizacji w ramach realizacji projektu nr 8	35.000,00	**Wskaźniki produktu:** Liczba osób objętych wsparciem w programie – 20 osób (w tym 10 z OR) Liczba osób z otoczenia osób objętych wsparciem w programie – 200 osób (w tym 50 z OR) **Wskaźniki rezultatu:** Liczba osób, których	Pomiar wskaźników Odbywać się będzie na podstawie oświadczeń beneficjenta o liczbie osób uczestniczących w realizowanych zadaniach.

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu[1]	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szaco-wana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
					Dla dzieci zostanie zorganizowany również konkurs plastyczny pod hasłem „Bądź bezpieczny na drodze”. Na zakończenie projektu zostanie zorganizowany piknik dla mieszkańców w zakresie tematyki promocji prawidłowych zachowań podczas zagrożeń. W trakcie trwania pikniku zostaną przedstawione wyniki zorganizowanego konkursu, odbędzie się wystawa wyróżnionych prac i wręczenie nagród.			sytuacja społeczna uległa poprawie po opuszczeniu programu – 15 osób (w tym 7 z OR)	
Śródmieście	2.1. Działania na rzecz poprawy poziomu bezpieczeństwa poprzez poprzez rozwijanie świadomości zagrożeń oraz kształtowanie odpowiednich postaw	6. „Jesteśmy świadomi, znamy swoje prawa, czujemy się bezpiecznie” – cykl doradztwa psychologiczno-prawnego	S	Straż Miejska Inowrocław	W odpowiedzi na problemy niskiego poziomu bezpieczeństwa oraz uzależnienia od korzystania ze świadczeń pomocy społecznej, zaplanowano cykl zajęć z psychologiem, w ramach których przedstawiona zostanie tematyka: a) zapobiegania zjawisku agresji, b) promowania działań na rzecz bezpieczeństwa, c) aktywizowania społeczności lokalnej do działań służących zapobieganiu zjawiskom agresji i poprawie bezpieczeństwa, d) podejmowania działań w celu poprawy stanu bezpieczeństwa dzieci. Projekt zostanie skierowany do rodzin i osób (ze szczególnym uwzględnieniem osób z OR) borykających się z problemami społecznymi, w szczególności z problemem przemocy w rodzinie. W ramach projektu oprócz zajęć z psychologiem zaplanowano również: a) cykl spotkań z prawnikiem w zakresie nabycia wiedzy o przepisach prawnych, niezbędnych w codziennym życiu, b) realizację zajęć z samoobrony, c) realizację zajęć sportowo - rekreacyjnych.	Salonik literacko-artystyczny/ Pomieszczenia Biblioteki i KCK/ otwarta przestrzeń poddana rewitalizacji w ramach realizacji projektu nr 8	20.000,00	**Wskaźniki produktu:** Liczba osób objętych wsparciem w programie – 20 osób (w tym 10 z OR) **Wskaźniki rezultatu:** Liczba osób, których sytuacja społeczna uległa poprawie po opuszczeniu programu – 15 osób (w tym 7 z OR)	Pomiar wskaźników Odbywać się będzie na podstawie oświadczeń beneficjenta o liczbie osób uczestniczących w realizowanych zadaniach.

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu[1]	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szaco-wana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
					Spotkania z psychologiem będą odbywały się częściowo w grupach, a częściowo będą miały charakter indywidualny.				
Śródmieście	2.1. Działania na rzecz poprawy poziomu bezpieczeństwa poprzez poprzez rozwijanie świadomości zagrożeń oraz kształtowanie odpowiednich postaw	7. „Bezpieczny Inowrocław" - kampania informacyjno-promocyjna	S	Straż Miejska Inowrocław	W odpowiedzi na problem niskiego poziomu bezpieczeństwa zaplanowano realizację kampanii informacyjno-promocyjnej, której tematyka dotyczyć będzie bezpieczeństwa w różnych aspektach mi.in. bezpieczeństwo na drogach, bezpieczeństwo w domu, bezpieczeństwo w sieci. W realizację projektu zaangażowani zostaną mieszkańcy miasta, ze szczególnym uwzględnieniem mieszkańców OR. Osoby uczestniczące w projekcie pod kierunkiem animatora wykonają projekty materiałów informujących o bezpiecznych zachowaniach (projekt ulotki i plakatu), a także przygotują i nagrają spot informacyjny. Kulminacją projektu będzie organizacja pikniku dla mieszkańców podczas którego uczestnicy projektu będą mieli prezentację odnośnie bezpiecznych zachowań, puszczany będzie nagrany spot informacyjny, będą zaprezentowane wypracowane plakaty i rozdawane ulotki. Piknik będzie inauguracją całej kampanii w mieście.	Salonik literacko-artystyczny/ Pomieszczenia Biblioteki i KCK/ otwarta przestrzeń poddana rewitalizacji w ramach realizacji projektu nr 8	50.000,00	**Wskaźniki produktu:** Liczba osób objętych wsparciem w programie – 20 osób (w tym 10 z OR) Liczba osób z otoczenia osób objętych wsparciem w programie – 200 osób (w tym 50 z OR) Liczba wydrukowanych ulotek – 1000 szt. Liczba wydrukowanych plakatów – 100 szt. Liczba nagranych spotów informacyjnych – 1 szt. **Wskaźniki rezultatu:** Liczba osób, których sytuacja	Pomiar wskaźników Odbywać się będzie na podstawie oświadczeń beneficjenta o liczbie osób uczestniczących w realizowanych zadaniach.

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu[1]	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szaco-wana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
								społeczna uległa poprawie po opuszczeniu programu – 10 osób (w tym 7 z OR)	
Kierunek działań 3. Zapewnienie mieszkańcom wysokiej jakości bezpiecznych przestrzeni publicznych									
Śródmieście	3.1. Tworzenie bezpiecznych miejsc rekreacji i wypoczynku na cele aktywizacji społecznej	8. Zielone Śródmieście Inowrocławia	PF	Miasto Inowrocław	Projekt dotyczył będzie wzrostu poziomu zazielenienia obszaru Śródmieścia tj. zagospodarowania terenów zielonych w OR. Śródmieście charakteryzuje się deficytem terenów zieleni, które zajmują jedynie 6,04% powierzchni jednostki, przy średniej dla miasta wynoszącej 17,42%. Biorąc pod uwagę fakt, iż Inowrocław jest miastem uzdrowiskowym, a Śródmieście jest najstarszą i najbardziej reprezentacyjną jednostką miasta, problem deficytu terenów zieleni jest znaczący, a konieczność podjęcia interwencji w tym zakresie, nagląca. Na obszarze Śródmieścia problemem jest także niski poziom bezpieczeństwa. Stosunek interwencji służb porządkowych (policji, straży) z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych wynosi tu 18,61%, przy średniej dla Miasta Inowrocławia wynoszącej 8,34%. Projekt polega na wytyczeniu traktu spacerowego po Śródmieściu z przystankami na terenach zieleni, które powstaną w wyniku realizacji projektu. Są to w szczególności: - Rynek, którego płytę planuje się częściowo odbetonować i zagospodarować zielenią, - Plac Klasztorny – częściowe odbetonowanie i zagospodarowanie zielenią,	Śródmieście	6.778.221, 80 zł	**Wskaźniki produktu:** Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 166,445 ha **Wskaźniki rezultatu:** Liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji – 9 019 osoby	Pomiar wskaźników odbywać się będzie na podstawie protokołu odbioru robót

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu[1]	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szaco-wana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
					- rewitalizacja zieleńców przed budynkiem KCK i Biblioteki Miejskiej, - modernizacja traktu spacerowego od Rynku do skweru przy ul. Górniczej – nasadzenia zieleni w ciągu chodników wraz z niezbędnym remontem chodników wzdłuż ul. Poznańskiej na odcinku od ul. Świętokrzyskiej do ronda Lotników Inowrocławskich, - rewitalizacja skweru przy ul. Górniczej, - rewitalizacja skweru przy Placu Kasprowicza, - rozbudowa monitoringu miejskiego - rewitalizacja podwórek przy budynkach komunalnych na terenie Śródmieścia, która polegać będzie na modernizacji podwórzy i przestrzeni przy tych budynkach w celu stworzenia stref rekreacji, integracji społecznej, miejsca spotkań mieszkańców oraz podniesienia ich funkcjonalności dla mieszkańców. Zrewitalizowany teren będzie w pełni dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, tak aby mogli oni korzystać z efektu działań rewitalizacyjnych na równi z pozostałymi użytkownikami obszaru. Lokalizacje zostały dobrane tak aby utworzone tereny zieleni były atrakcyjne dla mieszkańców, gdyż sąsiadują one z terenami zamieszkałymi lub uczęszczanymi przez mieszkańców oraz z uwagi na sąsiedztwo obiektów użyteczności publicznej, co ma duże znaczenie dla lokalnej społeczności. Tereny przeznaczone na realizację projektu są wprawdzie częściowo pokryte zielenią, jednak jest to zieleń w zdecydowanej większości niezagospodarowana oraz zdegradowana. Realizacja projektu infrastrukturalnego niezbędna jest do realizacji projektów społecznych stanowiących odpowiedź na				

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu[1]	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szaco-wana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
					problemy społeczne, którymi wyznaczono OR. Zieleń w mieście jest niezbędnym elementem dobrej jakości życia. Jej walory stanowią wartość oddziałującą na życie mieszkańców miasta. Dostępność, jakość i kompozycja terenów zielonych wpływa m.in. na zdrowie fizyczne i psychiczne mieszkańców, partycypację mieszkańców w życiu miasta, wartość nieruchomości, atrakcyjność mieszkaniową i biznesową, czy poziom przestępczości. Zazielenianie nieistotnych dotychczas przestrzeni miejskich poprzez uatrakcyjnienie krajobrazu oraz podkreślenie ich unikalności i kolorytu lokalnego może w radykalny sposób wpłynąć na postrzeganie danego obszaru, czy nawet całego miasta. Poczucie ładu i humanizacji przestrzeni miejskiej, a także zachowanie walorów historycznych kształtuje pozytywny wizerunek miejsca, który w rezultacie przekłada się na ożywienie społeczne, wzrost interakcji społecznych, budowę tożsamości lokalnej i większej więzi z miejscem. Zieleń w mieście przechwytuje i zmniejsza zanieczyszczenia powietrza, takie, jak: pył zawieszony (PM), ozon, tlenek węgla, dwutlenek azotu itp. Wzrost powierzchni terenów zieleni w mieście wpływa także na częstszy i dłuższy czas przebywania w ich obrębie oraz większą aktywność fizyczną. Bliskość roślinności ma szczególne znaczenie: pochłania zanieczyszczenia powietrza, wycisza, polepsza estetykę otoczenia, wpływa pozytywnie na mieszkańców. Rewitalizacja terenów zieleni pozwala wykreować nowe atrakcyjne miejsca, a				

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu[1]	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szaco-wana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
					osiągnięte rezultaty przynoszą często efekty wychodzące poza wymiar środowiskowy. Zmieniają także społeczne i gospodarcze uwarunkowania miejsc stworzonych na nowo. Projekt wpisuje się również w założenia inicjatywy „Nowy Europejski Bauhaus", która opiera się na łączeniu założeń Europejskiego Zielonego Ładu z naszym codziennym życiem i przestrzeniami, w których funkcjonujemy.				

Źródło: *Opracowanie własne na podstawie fiszek projektowych*

V.2. Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Oprócz planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych scharakteryzowanych w podrozdziale V.1., na OR planuje się realizację innych działań, które pośrednio wpłyną na osiągnięcie celów rewitalizacji. Najważniejsze z nich zostały zebrane w poniższej tabeli.

Tabela 7. Pozostałe przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Lp.	Tytuł projektu	Opis projektu	Wartość projektu (euro)	Termin realizacji	Źródła finansowania
CEL REWITALIZACJI: Wzrost aktywności społecznej i zawodowej oraz ożywienie społeczne					
Kierunek działań 3. Zapewnienie mieszkańcom wysokiej jakości bezpiecznych przestrzeni publicznych					
1	Modernizacja energetyczna komunalnych budynków mieszkalnych - I etap	Projekty dotyczą zmiany sposobu ogrzewania w komunalnych budynkach mieszkalnych wielorodzinnych w Inowrocławiu będących w zasobach komunalnych Miasta i likwidacji indywidualnych pieców opalanych węglem – przyłączenie do miejskiej sieci cieplnej.	1.000.000,00	2024-2026	Program Regionalny Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027, budżet Miasta
2	Modernizacja energetyczna komunalnych budynków mieszkalnych - II etap		1.000.000,00	2025-2027	Program Regionalny Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027, budżet Miasta
3	Zielony Inowrocław - łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do ich skutków – I etap	Projekt dotyczy działań adaptacyjnych tj. nasadzenia, zazielenianie miasta, gospodarowanie wodami opadowymi, w tym: wykonanie ogrodów deszczowych, odtworzenie stawu retencyjnego, nasadzenia zieleni w pasach drogowych, zazielenienie miasta.	805.000,00	2024-2026	Program Regionalny Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027, budżet Miasta
Kierunek działań 1. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz integracja lokalnej społeczności					
4	Zajęcia dodatkowe i poprawa dostępności w przedszkolach samorządowych i oddziałach przedszkolnych szkół podstawowych w Inowrocławiu	W ramach projektu dzieci w wieku 3-6 lat będą mogły skorzystać z zajęć dodatkowych: językowych, ponadto odbywać się będą zajęcia ogólnoruchowe, gimnastyka korekcyjna, zajęcia korekcyjno-kompensacyjne. Kadra pedagogiczna będzie mogła zdobywać nowe kwalifikacje lub podnosić kompetencje w ramach szkoleń, zwłaszcza z edukacji włączającej. Poprawa dostępności nastąpi poprzez realizację koniecznych zakupów, zwłaszcza sprzętu multimedialnego, komputerowego, do zajęć specjalistycznych, remontów i inwestycji.	1.212.838,82	2024-2028	Program Regionalny Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027, budżet Miasta
5	Zajęcia pozalekcyjne dla uczniów oraz poprawa dostępności i jakości warunków kształcenia w szkołach podstawowych	W ramach projektu uczniowie będą mogli skorzystać z zajęć dodatkowych: rozwijających umiejętności, poprawiających kompetencje kluczowe, społeczno-emocjonalne, cyfrowe, językowe, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze i w ramach pomocy	612.838,82	2024-2028	Program Regionalny Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027, budżet Miasta

		psychologiczno-pedagogicznej. Ponadto odbywać się będą zajęcia ogólnoruchowe, gimnastyka korekcyjna, zajęcia korekcyjno-kompensacyjne. Kadra pedagogiczna będzie mogła zdobywać nowe kwalifikacje lub podnosić kompetencje w ramach szkoleń, zwłaszcza z edukacji włączającej. Poprawa dostępności i jakości warunków kształcenia w szkołach nastąpi poprzez realizację koniecznych zakupów, remontów i inwestycji, zwłaszcza sprzętu multimedialnego, komputerowego, z uwzględnieniem specjalnych potrzeb osób z niepełnosprawnościami.			

Źródło: *Urząd Miasta Inowrocławia*

Dodatkowo należy wspomnieć, że na Obszarze rewitalizacji cały czas funkcjonuje Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Inowrocławiu, który realizuje szereg działań stanowiących odpowiedź na zdiagnozowane na OR problemy, w szczególności związane z uzależnieniem mieszkańców od korzystania ze świadczeń pomocy społecznej. Do zadań Ośrodka należy m. in. udzielanie pomocy rodzinom, w których występują problemy uzależnień oraz prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności wśród dzieci i młodzieży. Ośrodek prowadzi także Miejskie Świetlice Socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży zapewniające m. in. schronienie, miejsce spędzania czasu wolnego, a także realizujące zajęcia terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne i logopedyczne. Dlatego też działania Ośrodka niewątpliwie dopełniają i dopełniać będą zaplanowane w niniejszym programie projekty społeczne, mające na celu rozwiązanie zdiagnozowanych problemów.

Ponadto na etapie wdrażania GPR nie wyklucza się możliwości ubiegania się o środki z programu Regionalne granty na rewitalizację. Beneficjentami wsparcia będą mogli być: miasto, jego jednostki organizacje oraz podmioty sektora trzeciego, działające na ternie miasta. Program ma przede wszystkim na celu zaangażowanie społeczności lokalnej w proces rewitalizacji na etapie wdrażania GPR, a ponadto:

- wyposażenie mieszkańców w narzędzia umożliwiające wdrażanie długotrwałych i pozytywnych zmian w miejscu, w którym żyją (na obszarze rewitalizacji objętym GPR),
- poszukiwanie i rozwijanie innowacyjnych rozwiązań problemów społecznych,
- pobudzenie zaangażowania mieszkańców obszaru rewitalizacji objętego GPR w sprawy lokalne,
- zachęcenie mieszkańców obszaru rewitalizacji objętego GPR do podejmowania oddolnych działań na rzecz dobra wspólnego,
- zwiększenie aktywizacji społeczności sąsiedzkich i budowanie relacji sąsiedzkich,
- wspieranie integracji społeczności na poziomie lokalnym,
- wykorzystywanie lokalnej infrastruktury i zasobów, w tym dziedzictwo kulturowe,
- wsparcie rozwoju wspólnej przestrzeni publicznej, które będą służyły budowaniu relacji pomiędzy członkami danej społeczności.

Miasto wraz z partnerami społeczno-gospodarczymi będzie mogło pozyskać granty na realizację miniprojektów społecznych w wysokości do 150 000 zł oraz na miniprojekty zintegrowane (obejmujące działania miękkie/społeczne i drobne inwestycje) w wysokości do 300 000 zł.

Rozdział VI. Mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych

VI.1. Komplementarność głównych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Podczas programowania procesu rewitalizacji nadrzędną zasadą jaką kierowano się przy wyborze projektów rewitalizacyjnych było zapewnienie ich **komplementarności** w różnych wymiarach, przede wszystkim przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym i źródeł finansowania. Zastosowano również tzw. **formułę projektów zintegrowanych**, która polega na tym, że w przypadku realizacji projektów infrastrukturalnych, są one niezbędne do zrealizowania projektów „miękkich", ukierunkowanych na rozwiązywanie zdiagnozowanych problemów społecznych występujących na obszarze wskazanym do rewitalizacji. **Projekty infrastrukturalne pełnią jedynie funkcję uzupełniającą** dla projektów społecznych, a ich realizacja jest konieczna dla prowadzenia działań społecznych.

Poniższy schemat przedstawia koncepcję zintegrowania poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych wraz z projektami realizowanymi w ramach tych przedsięwzięć.

Tabela 8. Realizacja koncepcji projektów zintegrowanych w odniesieniu do głównych projektów rewitalizacyjnych

Projekt wiodący	Projekt uzupełniający
1. „W wolnym czasie się nie nudzę" – zajęcia aktywizująco – integracyjne dla dzieci i młodzieży 2. „(Nie!)Stary Rynek" 3. „Uwierz, że możesz" 4. „Sam decyduję, jak wygląda moja Mała Ojczyzna" 5. „Bądź bezpieczny w swoim mieście" – cykl zajęć szkoleniowo-animacyjnych 6. „Jesteśmy świadomi, znamy swoje prawa, czujemy się bezpiecznie" – cykl doradztwa psychologiczno-prawnego 7. „Bezpieczny Inowrocław" - kampania informacyjno-promocyjna	8. Zielone Śródmieście Inowrocławia
Uzasadnienie zintegrowania	
Na terenie Śródmieścia w wyniku przeprowadzonej diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta Inowrocławia zostały zidentyfikowane następujące problemy społeczne: a) wysoki stopień uzależnienia od korzystania ze świadczeń pomocy społecznej, wyrażony wskaźnikami: • „Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze" – wartość tego wskaźnika wyniosła w Śródmieściu 55,5%, przy średniej dla miasta wynoszącej 25,36% • „Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze" - wartość tego wskaźnika wyniosła w Śródmieściu 17,83%, przy średniej dla miasta wynoszącej 6,25% b) problem związany z bezpieczeństwem – wyrażony wskaźnikiem „Stosunek interwencji służb porządkowych (policji, straży) z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze" - wartość tego wskaźnika wyniosła w Śródmieściu 18,61%, przy średniej dla miasta wynoszącej 8,34% Aby im przeciwdziałać zaplanowano szereg działań mających na celu aktywizację społeczną mieszkańców: a) w ramach realizacji projektu „W wolnym czasie się nie nudzę" – zajęcia aktywizująco – integracyjne dla dzieci i młodzieży zaplanowano działania, w ramach których zostanie przygotowana oferta mająca na celu zagospodarowanie dzieciom i młodzieży czasu wolnego – zajęcia plenerowe i w świetlicy - sportowe, artystyczne (np. plastyczne, muzyczne, fotograficzne) z udziałem animatora. Ponadto dla uczestników projektu przewidziano poradnictwo psychologiczne indywidualne, warsztaty integracyjno-motywacyjne, trening umiejętności społecznych, socjotoerapię, w zależności od potrzeb indywidualne poradnictwo,	

pomoc w nauce. Dzięki projektowi jego uczestnicy – dzieci i młodzież do 17 lat, na których rodzice otrzymują zasiłek rodzinnym, zdobędą nową wiedzę, umiejętności, nowe doświadczenia przydatne w życiu społecznym, a także otrzymają ciekawą propozycję spędzania czasu wolnego,

b) w ramach projektu „(Nie!)Stary Rynek" zaplanowano działania o charakterze międzypokoleniowym, w celu integracji i animacji mieszkańców oraz promocji śródmieścia poprzez zainspirowanie uczestników do głębszego poznania historii miasta i jego dawnych mieszkańców. W ramach przedsięwzięcia zaplanowano m. in. warsztaty kreatywne, gry terenowe, a także rodzinne spacery. Projekt będzie realizowany w celu rozwiązania wszystkich zdiagnozowanych na terenie Śródmieścia problemów społecznych,

c) w ramach projektu „Uwierz, że możesz" planuje się reintegrację społeczną, reintegrację zawodową, kursy zawodowe i staże zawodowe dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym takich, którzy borykają się z problemem uzależnienia od korzystania ze świadczeń pomocy społecznej. Celem projektu jest umożliwienie włączenia społecznego, w tym powrót na rynek pracy 20 mieszkańców Inowrocławia zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym,

d) projekt „Sam decyduję, jak wygląda moja Mała Ojczyzna" będzie miał charakter międzypokoleniowy, a jego celem jest integracja i animacja mieszkańców oraz promocja śródmieścia poprzez realizację warsztatów ogrodniczych oraz rękodzielniczych w okresie wczesnowiosennym. Projekt będzie realizowany w celu rozwiązania wszystkich zdiagnozowanych na terenie Śródmieścia problemów społecznych,

e) projekt „Bądź bezpieczny w swoim mieście" – cykl zajęć szkoleniowo-animacyjnych, będzie odpowiedzią na problem niskiego poziomu bezpieczeństwa. W ramach projektu zrealizowane zostaną trzy moduły zajęć: szkolenia z udzielania pierwszej pomocy, spotkania z Policją w celu uświadomienia potencjalnych zagrożeń na drogach oraz spotkania ze Strażą Pożarną w celu poznania prawidłowych zachowań w czasie pożaru. Projekt zostanie skierowany do wszystkich mieszkańców miasta, ze szczególnym uwzględnieniem mieszkańców OR, na którym problem niskiego poziomu bezpieczeństwa jest szczególnie uwypuklony,

f) w ramach projektu „Jesteśmy świadomi, znamy swoje prawa, czujemy się bezpiecznie" – cykl doradztwa psychologiczno-prawnego, przedstawiona zostanie m. in. tematyka: zapobiegania zjawisku agresji, promowania działań na rzecz bezpieczeństwa, aktywizowania społeczności lokalnej do działań służących zapobieganiu zjawiskom agresji i poprawie bezpieczeństwa, podejmowania działań w celu poprawy stanu bezpieczeństwa dzieci. Projekt zostanie skierowany do rodzin i osób (ze szczególnym uwzględnieniem osób z OR) borykających się z problemami społecznymi, w szczególności z problemem przemocy w rodzinie,

g) projekt „Bezpieczny Inowrocław" - kampania informacyjno-promocyjna ukierunkowany zostanie na realizację kampanii informacyjno-promocyjnej, której tematyka dotyczyć będzie bezpieczeństwa w różnych aspektach mi.in. bezpieczeństwo na drogach, bezpieczeństwo w domu, bezpieczeństwo w sieci. W realizację projektu zaangażowani zostaną mieszkańcy miasta, ze szczególnym uwzględnieniem mieszkańców OR.

Jednakże realizacja wszystkich powyższych projektów społecznych wymaga udostępnienia odpowiedniej przestrzeni, która pozwoli na ich prawidłową realizację. Szczególnie dotyczy to organizacji pikników, spacerów i warsztatów plenerowych. Aktualnie w Śródmieściu brak jest atrakcyjnie zagospodarowanych miejsc, nadających się do wykonania powyższych projektów. Dlatego też prawidłowa realizacja działań ukierunkowanych na rozwiązanie problemów społecznych będzie możliwa tylko i wyłącznie w sytuacji wcześniejszej realizacji projektu „Zielone Śródmieście Inowrocławia". Projekt polega na wytyczeniu traktu spacerowego po Śródmieściu z przystankami na terenach zieleni, które powstaną w wyniku realizacji projektu. Są to w szczególności:

- Rynek, którego płytę planuje się częściowo odbetonować i zagospodarować zielenią,
- Plac Klasztorny – częściowe odbetonowanie i zagospodarowanie zielenią,
- rewitalizacja zieleńców przed budynkiem KCK i Biblioteki Miejskiej,
- modernizacja traktu spacerowego od Rynku do skweru przy ul. Górniczej – nasadzenia zieleni w ciągu chodników wraz z niezbędnym remontem chodników wzdłuż ul. Poznańskiej na odcinku od ul. Świętokrzyskiej do ronda Lotników Inowrocławskich.
- rewitalizacja skweru przy ul. Górniczej,
- rewitalizacja skweru przy Placu Kasprowicza,
- rozbudowa monitoringu miejskiego,
- rewitalizacja podwórek przy budynkach komunalnych na terenie Śródmieścia, która polegać będzie na modernizacji podwórzy i przestrzeni przy tych budynkach w celu stworzenia stref rekreacji, integracji społecznej, miejsca spotkań mieszkańców oraz podniesienia ich funkcjonalności dla mieszkańców.

Realizacja projektu przestrzenno-funkcjonalnego nie tylko umożliwi prawidłową i atrakcyjną realizację zaplanowanych działań społecznych, ale wpłynie na rozwiązanie problemu deficytu terenów zieleni. Śródmieście charakteryzuje się deficytem tych terenów - zajmują one jedynie 6,04% powierzchni jednostki, przy średniej dla miasta wynoszącej 17,42%. Biorąc pod uwagę fakt, iż Inowrocław jest miastem uzdrowiskowym, a Śródmieście jest najstarszą i najbardziej reprezentacyjną jednostką miasta, problem deficytu terenów zieleni jest znaczący, a konieczność podjęcia interwencji w tym zakresie, nagląca.

W związku z powyższym, realizacja projektu „Zielone Śródmieście Inowrocławia" jest niezbędna do prowadzenia działań społecznych, a w efekcie wyjścia ze zdiagnozowanej sytuacji kryzysowej.

W efekcie planowanych działań rewitalizacyjnych, prognozuje się następujące efekty:

a) 25 dzieci do lat 18 przestanie korzystać z zasiłków rodzinnych

b) 30 gospodarstw domowych przestanie korzystać ze środowiskowej pomocy społecznej
c) o 100 zmniejszy się liczba interwencji służb porządkowych (policji, straży) z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego.

Jedynie przeprowadzenie wszystkich projektów w formule zintegrowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych pozwoli osiągnąć planowane efekty i wyprowadzić obszar Śródmieścia ze stanu kryzysowego i osiągnąć cel rewitalizacji, którym jest wzrost aktywności społecznej i zawodowej oraz ożywienie społeczne.

Źródło: *Opracowanie własne*

VI.2. Komplementarność problemowa

Zaplanowane projekty rewitalizacyjne dopełniają się tematycznie, a program rewitalizacji będzie oddziaływał na obszar rewitalizacji w niezbędnych aspektach (tj. społecznym oraz przestrzenno-funkcjonalnym). Tym samym prowadzona rewitalizacja ma charakter kompleksowy a nie fragmentaryczny, a realizowane projekty doprowadzą wskazany obszar do pożądanego stanu, o którym mowa w rozdziale 3. Opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji. Podczas podejmowania strategicznych decyzji przez samorząd lokalny na innych polach, pod uwagę brane będą zaplanowane działania rewitalizacyjne, aby zapewnić lepszą koordynację tematyczną i organizacyjną działań administracji. Należy wskazać, że program rewitalizacji wykazuje zgodność z dokumentami strategicznymi m. in. na poziomie lokalnym, tak więc już na poziomie programowania rewitalizacji została zapewniona komplementarność problemowa.

VI.3. Komplementarność przestrzenna

Projekty rewitalizacyjne będą realizowane na obszarze rewitalizacji, natomiast zasięg ich oddziaływania będzie dużo większy niż wyznaczony obszar rewitalizacji, gdyż z efektów rewitalizacji przestrzennej (ze zmodernizowanej infrastruktury) będą korzystać nie tylko mieszkańcy Śródmieścia, ale również mieszkańcy innych jednostek struktury przestrzeni miejskiej, sąsiednich miejscowości, przedsiębiorcy i turyści. Dzięki tak dużemu promieniowaniu zaplanowanych projektów zapewnione zostanie, że program rewitalizacji będzie efektywnie oddziaływał na całe Miasto Inowrocław. Projekty te będą mieć pozytywny wpływ na obszar i mieszkańców, przyczynią się do zwiększenia integracji i aktywizacji społeczności lokalnej.

Prowadzone działania nie spowodują przenoszenia problemów z obszarów rewitalizacji na inne obszary. Nie będą również prowadzić do niepożądanych efektów społecznych, takich jak segregacja społeczna i wykluczenie.

VI.4. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Przedstawiony w rozdziale 9 system zarządzania realizacją programu rewitalizacji został zaprojektowany w taki sposób aby zapewnić efektywne współdziałanie różnych podmiotów na jego rzecz (samorządu gminnego i jego jednostek organizacyjnych oraz pomocniczych, organizacji pozarządowych, sektora przedsiębiorców i mieszkańców) oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur. System zarządzania programem rewitalizacji został osadzony w systemie działania i zarządzania Miasta Inowrocławia w związku z czym zapewniona jest komplementarność proceduralna i instytucjonalna. Takie rozwiązanie w ramach istniejących obecnie struktur zapewni skuteczne zarządzanie programem oraz pozwoli na kontynuację i uzupełnienie działań podejmowanych w ramach realizacji polityk publicznych. Określenie odpowiednich instrumentów zarządzania i wdrażania opisane zostało w kolejnych rozdziałach. Operator rewitalizacji (Urząd Miasta Inowrocławia) będzie pełnił rolę wykonawczą i zarządczą programu, jednak w celu zapewnienia jak największej efektywności działań

realizacja zadań zlecana będzie odpowiednim jednostkom i podmiotom, które posiadają ku temu odpowiednie uprawnienia i kompetencje.

VI.5. Komplementarność źródeł finansowania

Projekty rewitalizacyjne zawarte w niniejszym programie będą finansowane w oparciu o uzupełniające się środki z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+), Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) oraz środki własne. Nie wyklucza się zaangażowania także środków z innych źródeł (np. fundusz Małych grantów dla gmin i ich partnerów). Będzie to polegać na realizacji projektów o charakterze zintegrowanym, czyli projektów społecznych i infrastrukturalnych służących osiągnięciu wspólnego celu. Miasto Inowrocław planuje realizację szeregu projektów społecznych wyłącznie ze środków własnych. Źródła finansowania poszczególnych projektów zostały wskazane w rozdziale 8.

VI.6. Komplementarność międzyokresowa

Komplementarność międzyokresowa projektów rewitalizacyjnych ujętych w niniejszym Gminnym Programie Rewitalizacji polegać będzie na kontynuacji działań zapoczątkowanych w okresie programowania środków 2007-2013 i kontynuowanych w okresie programowania 2014 - 2021.

W ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji na lata 2008-2015 wyznaczono 3 obszary objęte pracami rewitalizacyjnymi: obszar I obejmujący teren śródmieścia, obszar II obejmujący teren os. Toruńskiego i Piastowskiego, obszar III obejmujący tereny ul. Pakoskiej i Magazynowej.

Z kolei w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Inowrocławia na lata 2016-2022 wyznaczono dwa obszary – Śródmieście i Mątwy Mieszkalne.

Obszar rewitalizacji wyznaczony w niniejszym Gminnym Programie Rewitalizacji dla Miasta Inowrocławia do roku 2030 obejmuje jedynie tereny Śródmieścia, zatem bezpośrednia spójność przestrzennej koncentracji działań rewitalizacyjnych jest ograniczona do Śródmieścia.

Wszystkie zaplanowane projekty zarówno w ramach LPR na lata 2008-2015, jak i w ramach LPR na lata 2016-2022, zostały zrealizowane. Kontynuacja procesu rewitalizacji jest uwidoczniona poprzez spójność problemową i oznacza ona uzupełnianie przedsięwzięć już zrealizowanych.

W ramach dwóch poprzednich programów rewitalizacji zrealizowano następujące projekty infrastrukturalne, których rezultaty wraz z rezultatami projektu „Zielone Śródmieście Inowrocławia" stanowić będą bazę do realizacji zaplanowanych działań społecznych:

- „Centrum Sztuki - adaptacja kamienicy w centrum miasta" - Projekt obejmował kompleksowy remont zabytkowej kamienicy przy ul. Kasztelańskiej 22, w której częściowo będą realizowane projekty „W wolnym czasie się nie nudzę" – zajęcia aktywizująco – integracyjne dla dzieci i młodzieży" oraz „Sam decyduję, jak wygląda moja Mała Ojczyzna",
- „Adaptacja pomieszczeń Muzeum na potrzeby Inowrocławskiego Domu Kultury" - W ramach projektu wykonano modernizację budynku, w którym znajdują się Teatr Miejski, Biblioteka Miejska im. Jana Kasprowicza, Kujawskie Centrum Kultury. W budynku tym będzie miała miejsce częściowa realizacja projektów „W wolnym czasie się nie nudzę"

– zajęcia aktywizująco – integracyjne dla dzieci i młodzieży, „Sam decyduję, jak wygląda moja Mała Ojczyzna”, „Bądź bezpieczny w swoim mieście” – cykl zajęć szkoleniowo-animacyjnych, „Jesteśmy świadomi, znamy swoje prawa, czujemy się bezpiecznie” – cykl doradztwa psychologiczno-prawnego oraz „Bezpieczny Inowrocław” - kampania informacyjno-promocyjna,

- „Poprawa atrakcyjności turystycznej i funkcjonalnej centrum miasta Inowrocławia” - W ramach projektu wymieniono nawierzchnię Rynku i przyległych ulic, zmodernizowano chodniki, oświetlenie, a także zadbano o elementy małej architektury i zieleń. Projekt „Zielone Śródmieście Inowrocławia” będzie uzupełnieniem działań przeprowadzonych w tym projekcie. Oba stanowić będą przestrzeń do realizacji wszystkich zaplanowanych projektów społecznych,
- „Zagospodarowanie otoczenia fragmentu średnio-wiecznego muru obronnego przy ul. Kasztelańskiej 22 w Inowrocławiu na cele społeczne” - Zakres prowadzonych w ramach projektu zadań obejmował rewaloryzację muru obronnego wraz z wykonaniem prac konserwatorskich, rekonstrukcję korony muru oraz rozbiórkę jego niehistorycznych części oraz budynku gospodarczego, a także zagospodarowanie terenu (zieleń urządzona, chodniki, mała architektura, oświetlenie, podest pełniący funkcję tarasu). Projekt „Zielone Śródmieście Inowrocławia” będzie uzupełnieniem działań przeprowadzonych w tym projekcie. Oba stanowić będą przestrzeń do realizacji wszystkich zaplanowanych projektów społecznych.

Rozdział VII. Opis sposobu zapewnienia udziału interesariuszy w procesie rewitalizacji

VII.1. Interesariusze rewitalizacji

Partycypacja społeczna jest nieodłącznym elementem procesu rewitalizacji i stanowi fundament działań na każdym etapie tego procesu (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, monitorowanie). Partycypacja powinna być ukierunkowana na możliwie dojrzałe formy uczestnictwa społeczności w podejmowaniu decyzji, które jej dotyczą.

Schemat 1. Stopień zaangażowania interesariuszy w partycypację społeczną

Źródło: *Opracowanie własne*

Ideą rewitalizacji jest wyprowadzenie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, poprzez prowadzone w sposób kompleksowy, zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, które są skoncentrowane terytorialnie i prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie Gminnego Programu Rewitalizacji.

Podmioty zaliczane do interesariuszy rewitalizacji to:

- Mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczyści nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze,
- Mieszkańcy Miasta Inowrocławia inni niż mieszkańcy obszaru rewitalizacji,
- Podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić działalność gospodarczą na terenie Miasta Inowrocławia,
- Podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić działalność społeczną na terenie Miasta Inowrocławia, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne,
- Jednostka samorządu terytorialnego i jej jednostki organizacyjne,
- Organy władzy publicznej.

Partycypacja społeczna obejmuje przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy, w tym:

- **Udział w konsultacjach społecznych** – na etapie diagnozowania i programowania,
- **Udział w pracach Komitetu Rewitalizacji** – na etapie wdrażania i monitorowania.

VII.2. Partycypacja społeczna na etapie diagnozowania i programowania

Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta Inowrocławia do roku 2030 został wypracowywany przez samorząd gminny i zostanie poddany dyskusji w oparciu o diagnozę lokalnych problemów: społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, infrastrukturalnych i środowiskowych. Prace nad przygotowaniem programu opierały się na **współpracy ze wszystkimi grupami interesariuszy**, w tym szczególnie ze społecznością zamieszkującą obszar rewitalizacji, przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi oraz innymi użytkownikami obszaru.

Dla zapewnienia prawidłowego przebiegu prac nad programem działa zespół roboczy ds. rewitalizacji, składający się z pracowników Wydziału Inwestycji, Rozwoju Gospodarczego i Funduszy Europejskich Urzędu Miasta Inowrocławia.

Do zadań zespołu należy:

- Współpraca z ekspertami zewnętrznymi,
- Przygotowanie niezbędnych danych do programu,
- Opiniowanie wytypowanie obszarów rewitalizacji,
- Ustalenie głównych założeń planu rewitalizacji,
- Przygotowanie i realizacja procesu konsultacji społecznych w związku z przygotowaniem Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Inowrocławia do roku 2030,
- Współpraca z interesariuszami w zakresie wypracowania listy projektów rewitalizacyjnych,
- Zgłaszanie propozycji projektów infrastrukturalnych i społecznych,
- Opiniowanie Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Inowrocławia do roku 2030,
- Zintegrowanie wszystkich działań o charakterze rewitalizacyjnym zachodzących na obszarze Miasta Inowrocławia,
- Wsparcie merytoryczne podczas wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji Inowrocławia do roku 2030.

Konsultacje społeczne były nieodłączonym elementem procesu wyznaczania obszaru rewitalizacji oraz przygotowania programu rewitalizacji. Stosowano wówczas następujące **formy konsultacji**:

- zbieranie uwag w postaci papierowej lub elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej lub formularzy zamieszczonych na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej,
- zbieranie uwag ustnych,
- spotkanie otwarte z interesariuszami rewitalizacji.

Aby dotrzeć do jak największej liczby mieszkańców Miasta i zainteresować oraz zaangażować ich w prace nad programem rewitalizacji, stosowano różne **formy przekazu informacji**:

- Obwieszczenia w Biuletynie Informacji Publicznej,
- Informacje na stronie internetowej Miasta Inowrocławia,
- Informacje na stronie internetowej poświęconej tematyce rewitalizacji,
- Kontakty z przedstawicielami różnych grup i instytucji – MOPS, KCK, organizacje pozarządowe.

Konsultacje społeczne w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Konsultacje społeczne zostały poprzedzone **obwieszczeniem** Prezydenta Miasta Inowrocławia z dnia 27 lipca 2023 r. o rozpoczęciu konsultacji społecznych dotyczących projektu uchwały Rady Miejskiej Inowrocławia w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Miasta Inowrocławia, opublikowanym:

- w Biuletynie Informacji Publicznej https://bip.inowroclaw.pl/artykul/390/21650/obwieszczenie-prezydenta-miasta-inowroclawia

Zdjęcie 2. Informacja o konsultacjach społecznych zamieszczona w Biuletynie Informacji Publicznej

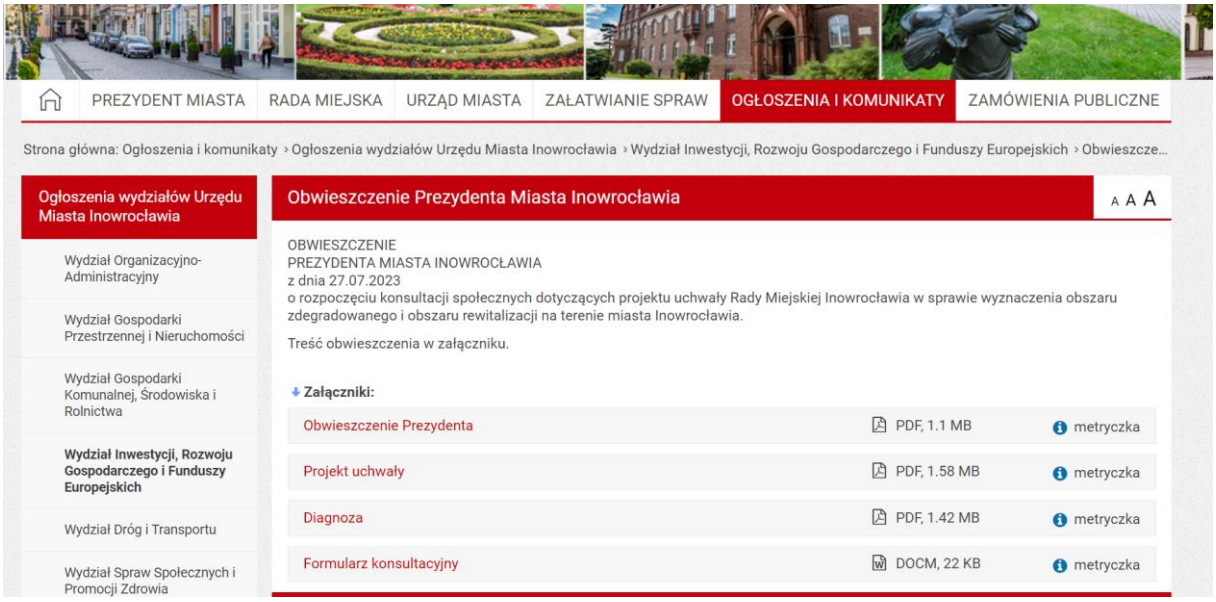

Źródło: *https://bip.inowroclaw.pl/*

- na stronie internetowej Miasta Inowrocławia https://www.inowroclaw.pl/aktualnosc-6101-konsultacje_spoleczne_w_sprawie_obszaru.html

Zdjęcie 3. Informacja o konsultacjach społecznych zamieszczona na stronie internetowej Miasta Inowrocławia

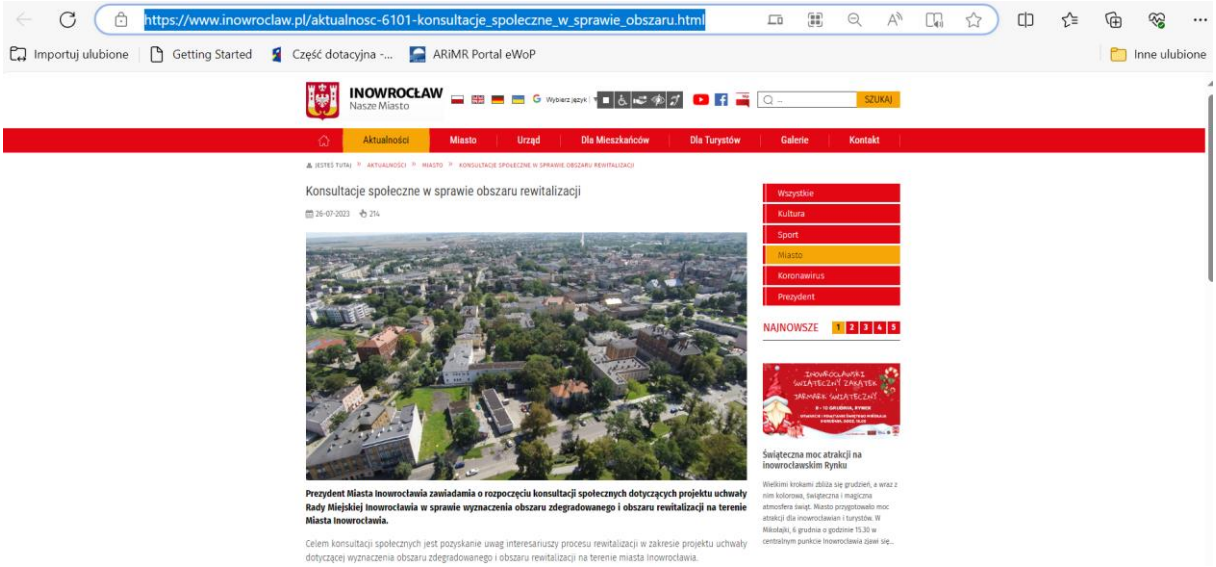

Źródło: *www.inowroclaw.pl*

- na stronie internetowej poświęconej rewitalizacji http://www.rewitalizacja.inowroclaw.pl/aktualnosci/more,71597409

Zdjęcie 4. Informacja o konsultacjach społecznych zamieszczona na stronie internetowej poświęconej rewitalizacji

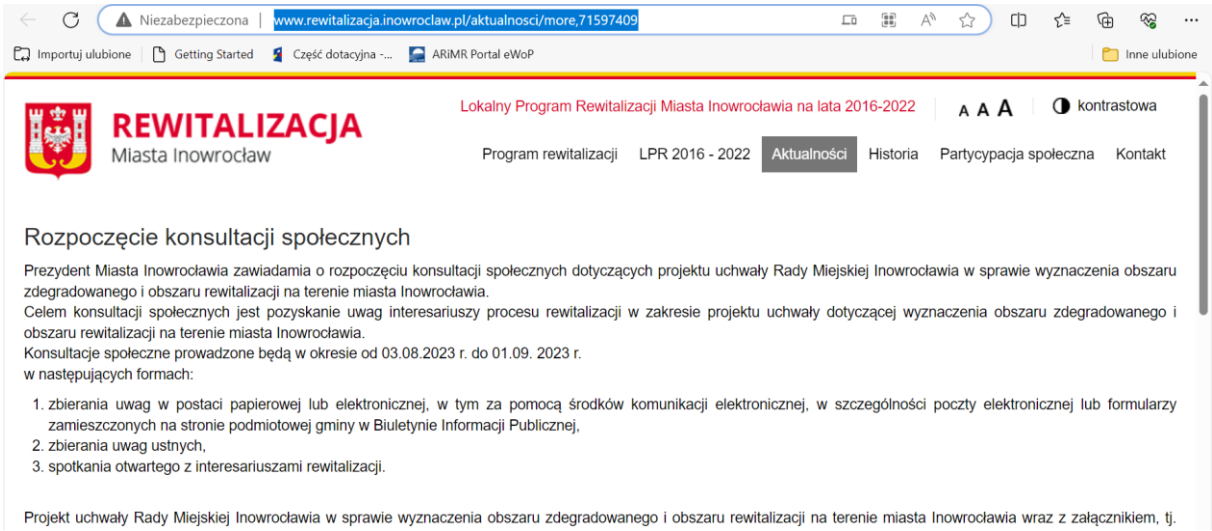

Źródło: *www.rewitalizacja.inowroclaw.pl*

Ponadto obwieszczenie zostało opublikowane w sposób zwyczajowo przyjęty w mieście Inowrocławiu tj. poprzez zamieszczenie na tablicy ogłoszeń w budynku Urzędu Miasta.

Zdjęcie 5. Publikacja obwieszczenia o konsultacjach społecznych na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Inowrocławia

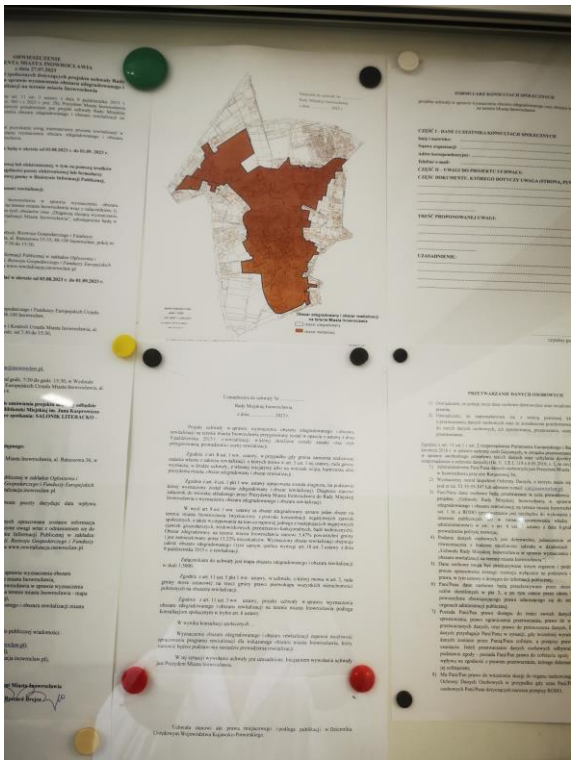

Źródło: *Urząd Miasta Inowrocławia*

Konsultacje trwały 30 dni kalendarzowych, **od 3 sierpnia do 1 września 2023 r.** W tym czasie miało miejsce zbieranie uwag w postaci papierowej i elektronicznej, zbieranie uwag ustnych oraz odbyło się spotkanie otwarte z interesariuszami rewitalizacji.

Z przeprowadzonych konsultacji został sporządzony raport, opublikowany w Biuletynie Informacji Publicznej https://bip.inowroclaw.pl/artykul/390/21895/raport-z-konsultacji-spolecznych.

Tabela 9. Formy konsultacji społecznych wykorzystane na etapie diagnozowania

Formy konsultacji społecznych	Opis przebiegu konsultacji
Zbieranie uwag w postaci papierowej lub elektronicznej	Przez 30 dni trwania konsultacji społecznych, wszyscy zainteresowani mieli możliwość wnoszenia uwag do projektu uchwały Rady Miejskiej Inowrocławia w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Miasta Inowrocławia. Załącznikiem do projekty uchwały była mapa w skali 1:5000 wskazująca granice obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Aby ułatwić zrozumienie, w jaki sposób i na jakiej podstawienie konkretny obszar w Mieście Inowrocławiu zostały wskazany do rewitalizacji, jako materiał pomocniczy przedstawiono do wiadomości publicznej również „Diagnozę służącą wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta Inowrocławia". Uwagi można było składać za pomocą formularza dostępnego: a) w Biurze Obsługi Interesantów i Kontroli Urzędu Miasta Inowrocławia, al. Ratuszowa 36, w godzinach pracy Urzędu Miasta Inowrocławia, b) w wersji elektronicznej w Biuletynie Informacji Publicznej w zakładce Ogłoszenia i komunikaty/Ogłoszenia/Wydział Inwestycji, Rozwoju

	Gospodarczego i Funduszy Europejskich na stronie www.bip.inowroclaw.pl oraz na www.rewitalizacja.inowroclaw.pl Uwagi można było złożyć w formie: a) papierowej: - na adres: Wydział Inwestycji, Rozwoju Gospodarczego i Funduszy Europejskich Urzędu Miasta Inowrocławia, al. Ratuszowa 33-35, 88-100 Inowrocław, - bezpośrednio w Biurze Obsługi Interesantów i Kontroli Urzędu Miasta Inowrocławia, al. Ratuszowa 36, od poniedziałku do piątku w godz. od 7:30 do 15:30, b) elektronicznej na adres mailowy: rewitalizacja@inowroclaw.pl. Podczas konsultacji społecznych nie zgłoszono żadnych uwag ani propozycji zmian dotyczących wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.
Zbieranie uwag ustnych 	Uwagi do projektu uchwały w okresie trwania konsultacji społecznych można było składać także w formie ustnej codziennie od poniedziałku do piątku od godz. 7:30 do godz. 15:30, w Wydziale Inwestycji, Rozwoju Gospodarczego i Funduszy Europejskich Urzędu Miasta Inowrocławia, al. Ratuszowa 33-35, 88-100 Inowrocław, pokój nr 14. Podczas konsultacji społecznych nie zgłoszono żadnych uwag ani propozycji zmian dotyczących wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.
Spotkanie otwarte 	Spotkanie otwarte z interesariuszami w sprawie omówienia projektu uchwały odbyło się 3 sierpnia 2023 r. o godz. 16.00 w siedzibie Biblioteki Miejskiej im. Jana Kasprowicza w Inowrocławiu przy ul. Kilińskiego 16 – miejsce spotkania: SALONIK LITERACKO - ARTYSTYCZNY. W celu ułatwienia zrozumienia prezentowanych treści i odniesienie się do nich, na spotkaniu wykorzystano wizualizację w postaci prezentacji graficznej. Przebieg spotkań wyglądał następująco: • Powitanie uczestników spotkania, • Etapy prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji, • Podstawowe pojęcia związane z rewitalizacją, • Zasięg obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na mapie, • Diagnoza obszaru rewitalizacji: a) kryzysowe zjawiska w sferze społecznej, b) kryzysowe zjawiska w pozostałych sferach, c) potencjały obszaru, d) problemy obszaru, • Debata na temat plusów i minusów danego obszaru, wizji jego rozwoju, celów rozwojowych i przedsięwzięć, • Przypomnienie o toczących się konsultacjach i zachęcenie do zapoznania się z projektem uchwały. W spotkaniu wzięło udział 10 osób. Żadna z nich nie zgłosiła uwag do projektu uchwały. Ponadto na spotkaniu obecny był dziennikarz Inowrocławskiej telewizji Miejskiej, który przygotował krótki reportaż.

Źródło: *Opracowanie własne*

Zdjęcie 6. Spotkanie otwarte, które odbyło się 3 sierpnia 2023 r.

Źródło: *Opracowanie własne*

Konsultacje społeczne projektu Gminnego Programu Rewitalizacji oraz projektu uchwały w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji

Następne konsultacje społeczne dotyczyły:

1. projektu uchwały Rady Miejskiej Inowrocławia zmieniającej uchwałę nr LXXII/634/2023 Rady Miejskiej Inowrocławia z dnia 25 września 2023 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie miasta Inowrocławia,
2. projektu uchwały Rady Miejskiej Inowrocławia w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji Miasta Inowrocławia,
3. projektu dokumentu „Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta Inowrocławia do 2030 roku".

W uchwale nr LXXII/634/2023 Rady Miejskiej Inowrocławia z dnia 25 września 2023 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie miasta Inowrocławia, Rada Miejska Inowrocławia **ustanowiła** na podstawie art. 11 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji na rzecz Miasta Inowrocławia **prawo pierwokupu** wszystkich nieruchomości położonych na obszarze rewitalizacji.

Utrzymanie tego zapisu powoduje, że każda transakcja sprzedaży dokonywana na rynku przez osoby fizyczne lub prawne, której przedmiot położony jest na obszarze

rewitalizacji Miasta Inowrocławia obciążona jest m.in.: **wydłużeniem czasu przeniesienia tytułu prawnego, potrzebą dwukrotnej obecności w Kancelarii Notarialnej stron, wydłużeniem czasu uruchomienia środków finansowych pochodzących z kredytów hipotecznych oraz kosztami warunkowej umowy sprzedaży sporządzonej w formie aktu notarialnego.** Stąd pojawiła się konieczność usunięcia prawa pierwokupu z przedmiotowej uchwały.

Konsultacje społeczne zostały poprzedzone **obwieszczeniem** Prezydenta Miasta Inowrocławia z dnia 2 października 2024 r. o rozpoczęciu konsultacji społecznych dotyczących: 1. projektu uchwały Rady Miejskiej Inowrocławia zmieniającej uchwałę nr LXXII/634/2023 Rady Miejskiej Inowrocławia z dnia 25 września 2023 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie miasta Inowrocławia, 2. projektu uchwały Rady Miejskiej Inowrocławia w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji Miasta Inowrocławia, 3. projektu dokumentu „Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta Inowrocławia do 2030 roku", opublikowanym:

- w Biuletynie Informacji Publicznej https://bip.inowroclaw.pl/artykul/390/24324/obwieszczenie-prezydenta-miasta-inowroclawia

Zdjęcie 7. Informacja o konsultacjach społecznych zamieszczona w Biuletynie Informacji Publicznej

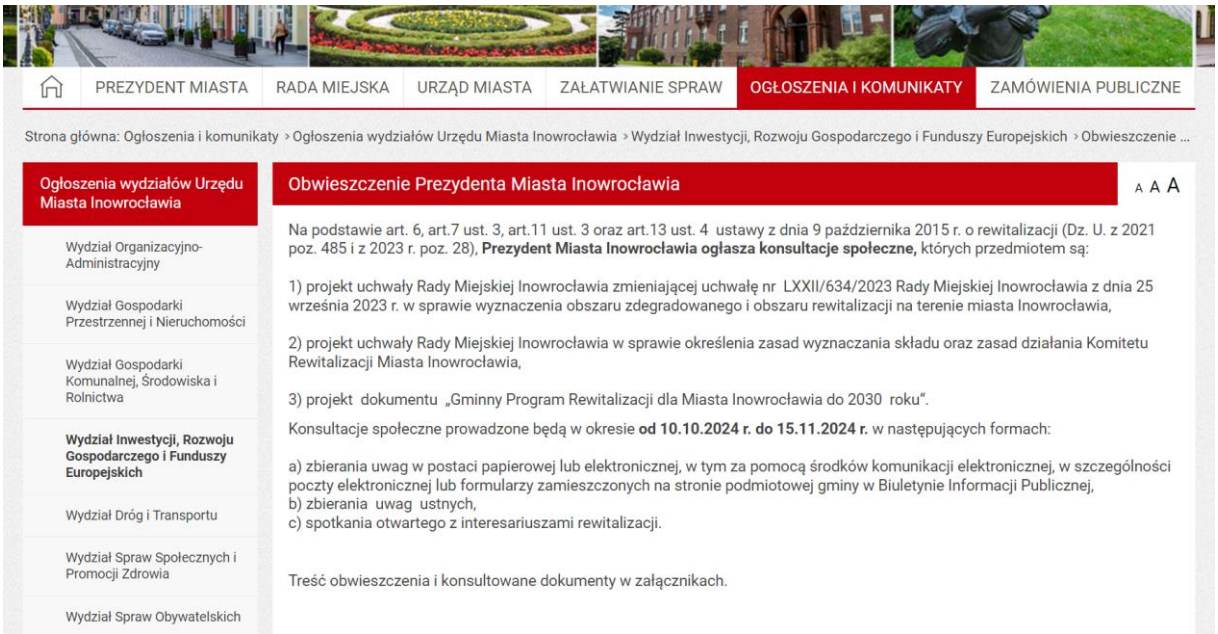

Źródło: *https://bip.inowroclaw.pl/*

- na stronie internetowej Miasta Inowrocławia https://www.inowroclaw.pl/aktualnosc-7407-konsultacje_spoleczne.html

Zdjęcie 8. Informacja o konsultacjach społecznych zamieszczona na stronie internetowej Miasta Inowrocławia

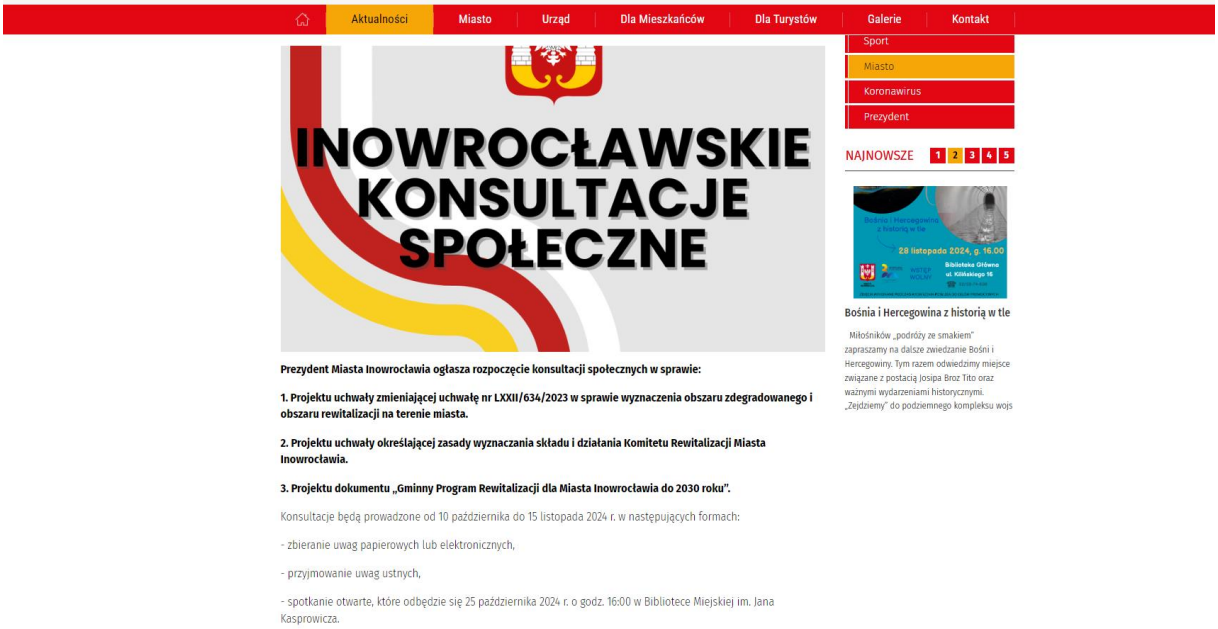

Źródło: *www.inowroclaw.pl*

- na stronie internetowej poświęconej rewitalizacji http://www.rewitalizacja.inowroclaw.pl/aktualnosci/more,51837807

Zdjęcie 9. Informacja o konsultacjach społecznych zamieszczona na stronie internetowej poświęconej rewitalizacji

Źródło: *www.rewitalizacja.inowroclaw.pl*

Ponadto obwieszczenie zostało opublikowane w sposób zwyczajowo przyjęty w mieście Inowrocławiu tj. poprzez zamieszczenie na tablicy ogłoszeń w budynku Urzędu Miasta.

Zdjęcie 10. Publikacja obwieszczenia o konsultacjach społecznych na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Inowrocławia

Źródło: *Urząd Miasta Inowrocławia*

Konsultacje trwały 37 dni kalendarzowych, **od 10 października do 15 listopada 2024 r.** W tym czasie miało miejsce zbieranie uwag w następujących formach:

a) zbierania uwag w postaci papierowej lub elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej lub formularzy zamieszczonych na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej,
b) zbierania uwag ustnych,
c) spotkania otwartego z interesariuszami rewitalizacji.

Z przeprowadzonych konsultacji został sporządzony raport, opublikowany w Biuletynie Informacji Publicznej http://www.rewitalizacja.inowroclaw.pl/aktualnosci/more,16429181

Tabela 10. Formy konsultacji społecznych

Formy konsultacji społecznych	Opis przebiegu konsultacji
Zbieranie uwag w postaci papierowej lub elektronicznej	Przez 37 dni trwania konsultacji społecznych, wszyscy zainteresowani mieli możliwość wnoszenia uwag do: 1. projektu uchwały Rady Miejskiej Inowrocławia zmieniającej uchwałę nr LXXII/634/2023 Rady Miejskiej Inowrocławia z dnia 25 września 2023 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie miasta Inowrocławia,

	2. projektu uchwały Rady Miejskiej Inowrocławia w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji Miasta Inowrocławia, 3. projektu dokumentu „Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta Inowrocławia do 2030 roku". Projekty uchwał udostępnione były w okresie trwania konsultacji: a) w wersji papierowej w Wydziale Inwestycji, Rozwoju Gospodarczego i Funduszy Europejskich Urzędu Miasta Inowrocławia, al. Ratuszowa 33-35, 88-100 Inowrocław, pokój nr 14, od poniedziałku do piątku w godz. od 7:30 do 15:30, b) w wersji elektronicznej w Biuletynie Informacji Publicznej w zakładce Ogłoszenia i komunikaty/Ogłoszenia/Wydział Inwestycji, Rozwoju Gospodarczego i Funduszy Europejskich na stronie www.bip.inowroclaw.pl oraz na www.rewitalizacja.inowroclaw.pl Uwagi można było złożyć w formie: a) papierowej: - na adres: Wydział Inwestycji, Rozwoju Gospodarczego i Funduszy Europejskich Urzędu Miasta Inowrocławia, al. Ratuszowa 33-35, 88-100 Inowrocław, - bezpośrednio w Biurze Obsługi Interesantów i Kontroli Urzędu Miasta Inowrocławia, al. Ratuszowa 36, od poniedziałku do piątku w godz. od 7:30 do 15:30, b) elektronicznej na adres mailowy: rewitalizacja@inowroclaw.pl. Podczas konsultacji społecznych nie zgłoszono żadnych uwag ani propozycji zmian do ww. projektów uchwał oraz do projektu GPR.
Zbieranie uwag ustnych 	Uwagi do projektów uchwał w okresie trwania konsultacji społecznych można było składać także w formie ustnej codziennie od poniedziałku do piątku od godz. 7:30 do godz. 15:30, w Wydziale Inwestycji, Rozwoju Gospodarczego i Funduszy Europejskich Urzędu Miasta Inowrocławia, al. Ratuszowa 33-35, 88-100 Inowrocław, pokój nr 14. Podczas konsultacji społecznych nie zgłoszono żadnych uwag ani propozycji zmian dotyczących projektów ww. uchwał oraz projektu GPR.
Spotkanie otwarte 	Spotkanie otwarte z interesariuszami w sprawie omówienia: 1. projektu uchwały Rady Miejskiej Inowrocławia zmieniającej uchwałę nr LXXII/634/2023 Rady Miejskiej Inowrocławia z dnia 25 września 2023 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie miasta Inowrocławia, 2. projektu uchwały Rady Miejskiej Inowrocławia w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji Miasta Inowrocławia, 3. projektu dokumentu „Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta Inowrocławia do 2030 roku" odbyło się 25 października 2024 r. o godz. 16.00 w siedzibie Biblioteki Miejskiej im. Jana Kasprowicza w Inowrocławiu przy ul. Kilińskiego 16 – miejsce spotkania: SALONIK LITERACKO - ARTYSTYCZNY. W celu ułatwienia zrozumienia prezentowanych treści i odniesienie się do nich, na spotkaniu wykorzystano wizualizację w postaci prezentacji graficznej. Przebieg spotkań wyglądał następująco: • Powitanie uczestników spotkania, • Omówienie przedmiotu spotkania, • Przedstawienie powodów zmiany uchwały nr LXXII/634/2023 Rady Miejskiej Inowrocławia z dnia 25 września 2023 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie miasta Inowrocławia, • Przypomnienie zasad wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, • Omówienie założeń projektu Gminnego programu rewitalizacji:

	e) Cele i kierunki działań, f) Propozycje projektowe. • Omówienie założeń projektu uchwały w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji Miasta Inowrocławia, • Debata uczestników spotkania, • Przypomnienie o toczących się konsultacjach i zachęcenie do zapoznania się z projektem uchwały. W spotkaniu wzięło udział 8 osób. Jeden z uczestników wniósł uwagę, aby w zadaniu „Zielone Śródmieście Inowrocławia" doprecyzować zapis: „rewitalizacja zieleńców przed budynkiem KCK" dodając sformułowanie „i Biblioteki Miejskiej". Uwaga ta została uwzględniona.

Źródło: *Opracowanie własne*

Zdjęcie 11. Spotkanie otwarte, które odbyło się 25 października 2024 r.

Źródło: *Opracowanie własne*

Drugie konsultacje społeczne projektu uchwały w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji

W związku z wprowadzeniem przez Biuro Prawne Urzędu Miasta Inowrocławia zmian w projekcie uchwały w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji Miasta Inowrocławia, konsultowanym w okresie od 10 października do 15 listopada 2024 r., przeprowadzono drugie konsultacje społeczne projektu przedmiotowej uchwały.

Konsultacje społeczne zostały poprzedzone **obwieszczeniem** Prezydenta Miasta Inowrocławia z dnia 18 lutego 2025 r. o rozpoczęciu konsultacji społecznych dotyczących

projektu uchwały Rady Miejskiej Inowrocławia w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji Miasta Inowrocławia, opublikowanym:

- w Biuletynie Informacji Publicznej https://bip.inowroclaw.pl/artykul/390/25092/konsultacje-spoleczne-projektu-uchwaly-rady-miejskiej-inowroclawia-w-sprawie-okreslenia-zasad-wyznaczania-skladu-oraz-zasad-dzialania-komitetu-rewitalizacji-miasta-inowroclawia

Zdjęcie 12. Informacja o konsultacjach społecznych dotyczących Komitetu Rewitalizacji, zamieszczona w Biuletynie Informacji Publicznej

Źródło: *https://bip.inowroclaw.pl/*

- na stronie internetowej Miasta Inowrocławia https://www.inowroclaw.pl/aktualnosc-7723-konsultacje_spoleczne_dot_komitetu.html

Zdjęcie 13. Informacja o konsultacjach społecznych dotyczących Komitetu Rewitalizacji, zamieszczona na stronie internetowej Miasta Inowrocławia

Źródło: *www.inowroclaw.pl*

- na stronie internetowej poświęconej rewitalizacji http://www.rewitalizacja.inowroclaw.pl/aktualnosci

Zdjęcie 14. Informacja o konsultacjach społecznych dotyczących Komitetu Rewitalizacji, zamieszczona na stronie internetowej poświęconej rewitalizacji

Źródło: *www.rewitalizacja.inowroclaw.pl*

Ponadto obwieszczenie zostało opublikowane w sposób zwyczajowo przyjęty w mieście Inowrocławiu tj. poprzez zamieszczenie na tablicy ogłoszeń w budynku Urzędu Miasta.

Konsultacje trwały 36 dni kalendarzowych, **od 26 lutego do 2 kwietnia 2025 r**. W tym czasie miało miejsce zbieranie uwag w następujących formach:

d) zbierania uwag w postaci papierowej lub elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej lub formularzy zamieszczonych na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej,
e) zbierania uwag ustnych,
f) spotkania otwartego z interesariuszami rewitalizacji.

Z przeprowadzonych konsultacji został sporządzony raport, opublikowany w Biuletynie Informacji Publicznej https://bip.inowroclaw.pl/artykul/390/25390/raport-z-konsultacji-spolecznych

Tabela 11. Formy konsultacji społecznych

Formy konsultacji społecznych	Opis przebiegu konsultacji
Zbieranie uwag w postaci papierowej lub elektronicznej	Przez 36 dni trwania konsultacji społecznych, wszyscy zainteresowani mieli możliwość wnoszenia uwag do projektu uchwały Rady Miejskiej Inowrocławia w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji Miasta Inowrocławia. Projekt uchwały udostępniony był w okresie trwania konsultacji: a) w wersji papierowej w Wydziale Inwestycji, Dróg i Rozwoju Miasta Urzędu Miasta Inowrocławia, al. Ratuszowa 33-35, 88-100 Inowrocław, pokój nr 14, od poniedziałku do piątku w godz. od 7:30 do 15:30, b) w wersji elektronicznej w Biuletynie Informacji Publicznej w zakładce Ogłoszenia i komunikaty/Ogłoszenia/Wydział Inwestycji, Dróg i Rozwoju Miasta na stronie www.bip.inowroclaw.pl oraz na www.rewitalizacja.inowroclaw.pl

	Uwagi można było złożyć w formie: a) papierowej: ▪ na adres: Wydział Inwestycji, Dróg i Rozwoju Miasta Urzędu Miasta Inowrocławia, al. Ratuszowa 33-35, 88-100 Inowrocław, ▪ bezpośrednio w Wydziale Obsługi Mieszkańców i Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Inowrocławia, al. Ratuszowa 36, od poniedziałku do piątku w godz. od 7:30 do 15:30, b) elektronicznej na adres mailowy: rewitalizacja@inowroclaw.pl. Podczas konsultacji społecznych nie zgłoszono żadnych uwag ani propozycji zmian do ww. projektu uchwały.
Zbieranie uwag ustnych 	Uwagi do projektu uchwały w okresie trwania konsultacji społecznych można było składać także w formie ustnej codziennie od poniedziałku do piątku od godz. 7:30 do godz. 15:30, w Wydziale Inwestycji, Dróg i Rozwoju Miasta Urzędu Miasta Inowrocławia, al. Ratuszowa 33-35, 88-100 Inowrocław, pokój nr 14. Podczas konsultacji społecznych nie zgłoszono żadnych uwag ani propozycji zmian do ww. projektu uchwały.
Spotkanie otwarte 	Spotkanie otwarte z interesariuszami w sprawie omówienia projektu uchwały Rady Miejskiej Inowrocławia w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji Miasta Inowrocławia, odbyło się 20 marca 2025 r. o godz. 16.00 w siedzibie Biblioteki Miejskiej im. Jana Kasprowicza w Inowrocławiu przy ul. Kilińskiego 16 – miejsce spotkania: SALONIK LITERACKO - ARTYSTYCZNY. Podczas spotkania nie zgłoszono żadnych uwag ani propozycji zmian do ww. projektu uchwały.

Źródło: *Opracowanie własne*

Zdjęcie 15. Spotkanie otwarte, które odbyło się dnia 20 marca 2025 r.

Źródło: *Opracowanie własne*

Uzgodnienia projektu Gminnego Programu Rewitalizacji

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, wójt, burmistrz albo prezydent miasta występuje o zaopiniowanie projektu gminnego programu rewitalizacji do podmiotów wymienionych w tym artykule ustawy.

W związku z powyższym, Zastępca Prezydenta Miasta Inowrocławia pismem WIR-II.042.57.2024 z dnia 02.12.2024 r. zwrócił się do podmiotów wymienionych w art. 17 ustawy o rewitalizacji z prośbą o zaopiniowanie projektu Gminnego Program Rewitalizacji dla Miasta Inowrocławia do 2030 roku, wyznaczając 21-dniowy termin na przedstawienie opinii.

Zestawienie podmiotów, do których zwrócono się o wydanie opinii, zakres pozyskanych opinii oraz sposób ustosunkowania się przez Miasto Inowrocław do uwag zawartych w opiniach zawarto w Raporcie z uzgodnień projektu dokumentu „Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta Inowrocławia do 2030 roku".

VII.3. Partycypacja społeczna na etapie wdrażania i monitorowania

Po podjęciu uchwały przez Radę Miejską Inowrocławia w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Inowrocławia do 2030 roku, rozpocznie się etap wdrażania programu i monitorowanie postępów. Etap ten potrwa do roku 2030 lub wcześniejszego zrealizowania programu.

Na tym etapie, zespół roboczy ds. rewitalizacji będzie zajmował się zintegrowaniem wszystkich działań o charakterze rewitalizacyjnym zachodzących na obszarze Miasta Inowrocławia oraz będzie zapewniał wsparcie merytoryczne podczas wdrażania programu.

Partycypacja społeczna będzie realizowana za pośrednictwem **Komitetu Rewitalizacji**. Na podstawie uchwały w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji, Prezydent niezwłocznie w drodze zarządzenia powoła Komitet Rewitalizacji. Nabór na członków Komitetu będzie prowadzony w myśl zapisów powołanej uchwały.

Aby zapewnić i utrzymać zainteresowanie społeczeństwa rewitalizacją oraz zapewnić wszystkim interesariuszom wiedzę i możliwość uczestniczenia w procesie rewitalizacji, przez cały okres wdrażania programu prowadzone będą działania związane z informowaniem o realizacji przedsięwzięć zaplanowanych w programie, stanie wdrażania i realizacji programu i pracach Komitetu Rewitalizacji. W celu zapewnienia każdemu zainteresowanemu dostępu do tych informacji i możliwości zgłaszania uwag stosowane będą następujące formy konsultowania/informowania:

- Strona internetowa Miasta www.inowroclaw.pl,
- Strona internetowa Biuletyn Informacji Publicznej www.bip.inowroclaw.pl,
- Strona internetowa poświęcona rewitalizacji www.rewitalizacja.inowroclaw.pl,
- Spotkania z mieszkańcami.

Rozdział VIII. Szacunkowe ramy finansowe

Tabela 12. Główne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne – harmonogram i szacunkowe ramy finansowe

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Termin realizacji projektu	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu[2]	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot/y realizujący/e projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania				Działanie FE KP	Zintegrowanie
							%	zł	Środki publiczne			Środki prywatne		
									EFS	EFRR	Inne			
Śródmieście	I-III kw. 2028	1. „W wolnym czasie się nie nudzę" – zajęcia aktywizująco – integracyjne dla dzieci i młodzieży	S	1.1. Aktywizacja osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej 1.3. Działania na rzecz wsparcia integracji i upowszechniania kultury oraz budowania tożsamości lokalnej	KCK w Inowrocławiu	25.000,00	-	-	-	-	25.000,00 (Budżet JST)	-	-	-
Śródmieście	I kw. 2025 – IV kw. 2026	2. „(Nie!)Stary Rynek"	S	1.1. Aktywizacja osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej 1.3. Działania na rzecz wsparcia integracji i upowszechniania	Biblioteka Miejska im. Jana Kasprowicza w Inowrocławiu	30.000,00	-	-	-	-	30.000,00 (Budżet JST)	-	-	-

[2] S – społeczny, G-gospodarczy, Ś – środowiskowy, PF – przestrzenno-funkcjonalny, T - techniczny

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Termin realizacji projektu	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu[2]	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot/y realizujący/e projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania				Działanie FE KP	Zintegrowanie
									Środki publiczne			Środki prywatne		
							%	zł	EFS	EFRR	Inne			
				kultury oraz budowania tożsamości lokalnej										
Śródmieście	III kw. 2024 – I kw.2026	3. „Uwierz, że możesz”	S	1.1. Aktywizacja osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej 1.2. Specjalistyczne wsparcie dla osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	500.000,00	95%	475.000,00	425.000,00	-	50.000,00 (Budżet Państwa) 25.000,00 (Budżet JST)	-	08.20	-
Śródmieście	I – II kw. 2027	4. „Sam decyduję, jak wygląda moja Mała Ojczyzna”	S	1.1. Aktywizacja osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej 1.3. Działania na rzecz wsparcia integracji i upowszechniania kultury oraz budowania tożsamości lokalnej	KCK w Inowrocławiu	40.000,00	-	-	-	-	40.000,00 (Budżet JST)	-	-	-

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Termin realizacji projektu	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu[2]	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot/y realizujący/e projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania				Działanie FE KP	Zintegrowanie
							%	zł	Środki publiczne			Środki prywatne		
									EFS	EFRR	Inne			
Śródmieście	II-IV kw. 2028	5. „Bądź bezpieczny w swoim mieście" – cykl zajęć szkoleniowo-animacyjnych	S	2.1. Działania na rzecz poprawy poziomu bezpieczeństwa poprzez poprzez rozwijanie świadomości zagrożeń oraz kształtowanie odpowiednich postaw	Straż Miejska Inowrocław	35.000,00	-	-	-	-	35.000,00 (Budżet JST)	-	-	-
Śródmieście	II-IV kw. 2029	6. „Jesteśmy świadomi, znamy swoje prawa, czujemy się bezpiecznie" – cykl doradztwa psychologiczno-prawnego	S	2.1. Działania na rzecz poprawy poziomu bezpieczeństwa poprzez poprzez rozwijanie świadomości zagrożeń oraz kształtowanie odpowiednich postaw	Straż Miejska Inowrocław	20.000,00	-	-	-	-	20.000,00 (Budżet JST)	-	-	-
Śródmieście	II-IV kw. 2030	7. „Bezpieczny Inowrocław" - kampania informacyjno-promocyjna	S	2.1. Działania na rzecz poprawy poziomu bezpieczeństwa poprzez poprzez rozwijanie świadomości zagrożeń oraz kształtowanie odpowiednich postaw	Straż Miejska Inowrocław	50.000,00	-	-	-	-	50.000,00 (Budżet JST)	-	-	-

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Termin realizacji projektu	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu[2]	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot/y realizujący/e projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania				Działanie FE KP	Zintegrowanie
							%	zł	Środki publiczne			Środki prywatne		
									EFS	EFRR	Inne			
Śródmieście	I kw. 2025 do IV kw. 2026	8. Zielone Śródmieście Inowrocławia	PF	3.1. Tworzenie bezpiecznych miejsc rekreacji i wypoczynku na cele aktywizacji społecznej	Miasto Inowrocław	6.778.221,80 zł	85%	5.761.488,53[3]	-	5.761.488,53	1.016.733,27 (Budżet JST)	-	05.08	1,2,3,4,5,6,7,8

[3] Planowana wartość dofinansowania dla przedsięwzięcia wynosi 1.320.897 euro. Kwota dofinansowania w zł została przeliczona z EUR na PLN po kursie 4,3618 zł.

Rozdział IX. Struktura zarządzania realizacją gminnego programu rewitalizacji

Złożoność procesu rewitalizacyjnego wymaga właściwego zarządzania w celu uzyskania zamierzonych efektów rewitalizacji oraz odpowiadających im kierunków działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk. W myśl art. 3 ust. 1 ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji, a także jej prowadzenie w zakresie właściwości gminy, stanowią jej zadania własne. Wszelkie koszty związane z zarządzaniem programem będą pokrywane z budżetu Miasta Inowrocławia.

IX.1. Podmioty uczestniczące w realizacji programu rewitalizacji i ich zadania

Jednym z kluczowych czynników sukcesu programu rewitalizacji jest sprawna koordynacja działań i sprawny przepływ informacji pomiędzy podmiotami zaangażowanymi w jego realizację. Istotą procesu rewitalizacji jest prowadzenie przez interesariuszy skoordynowanych działań na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki. Charakterystyka interesariuszy i mechanizmy partycypacyjne opisane zostały w *rozdziale VII.*

Zgodnie z zapisami Ustawy o rewitalizacji główne podmioty, na których spoczywa obowiązek sprawnego przygotowania i wdrożenia programu to:

- **Prezydent Miasta Inowrocławia,**
- **Rada Miejska Inowrocławia,**
- **Komitet Rewitalizacji.**

Tabela 13. Najważniejsze zadania podmiotów uczestniczących w procesie przygotowania i wdrażania programu rewitalizacji

Podmiot	Zadania
Prezydent Miasta Inowrocławia	▪ Prowadzenie analiz służących wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, sporządzeniu lub zmianie gminnego programu rewitalizacji, ocenie aktualności i stopnia jego realizacji, ▪ Ogłaszanie informacji o podjęciu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, ▪ Ogłaszanie informacji o podjęciu uchwały w sprawie uchwalenia gminnego programu rewitalizacji, ▪ Występowanie do instytucji wskazanych w art. 17 ustawy o rewitalizacji o zaopiniowanie projektu gminnego programu rewitalizacji, ▪ Prowadzenie konsultacji społecznych, ▪ Powołanie w drodze zarządzenia Komitetu Rewitalizacji, ▪ Zapewnienie obsługi organizacyjnej Komitetu Rewitalizacji, ▪ Złożenie wniosku do Rady Miejskiej o ustalenie Specjalnej Strefy Rewitalizacji (fakultatywnie).
Rada Miejska Inowrocławia	▪ Wyznaczenie w drodze uchwały obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, ▪ Zatwierdzenie i uchwalenie gminnego programu rewitalizacji, ▪ Uchwalenie zasad wyznaczania składu i zasad działania Komitetu Rewitalizacji, ▪ Wprowadzenie przedsięwzięć rewitalizacyjnych zawartych w gminnym programie rewitalizacji, służących realizacji zadań własnych Gminy, do załącznika do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej Gminy,

Podmiot	Zadania
	▪ Uchwalanie zmian gminnego programu rewitalizacji, ▪ Podjęcie uchwały o uchyleniu gminnego programu rewitalizacji w całości lub w części w przypadku stwierdzenia osiągnięcia celów rewitalizacji w nim zawartych.
Komitet Rewitalizacji	Stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami Gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni rolę opiniodawczo-doradczą Prezydenta Miasta. Jednocześnie z uchwaleniem Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Inowrocławia do roku 2030, zostanie podjęta uchwała w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji. Podjęcie niniejszej uchwały zostanie poprzedzone 35 dniowymi konsultacjami społecznymi.

Źródło: *Opracowanie własne*

IX.2. Sposób koordynacji działań podmiotów uczestniczących w programie rewitalizacji

Koordynatorem całego procesu rewitalizacji jest **Urząd Miasta Inowrocławia**, który jako instytucja samorządowa posiada odpowiedni potencjał organizacyjny oraz doświadczenie niezbędne do realizacji tego zadania. Podmiotem bezpośrednio koordynującym działania podejmowane w ramach rewitalizacji i zapewniającym wsparcie wszystkim organom scharakteryzowanym w podrozdziale IX.1. (Prezydentowi Miasta Inowrocławia, Radzie Miejskiej, Komitetowi Rewitalizacji) jest **zespół roboczy ds. rewitalizacji,** składający się z pracowników Wydziału Inwestycji, Rozwoju Gospodarczego i Funduszy Europejskich Urzędu Miasta Inowrocławia.

Tabela 14. Najważniejsze zadania podmiotu koordynującego działania w programie rewitalizacji

Podmiot	Zadania
Zespół roboczy ds. rewitalizacji	▪ Współpraca ze wszystkimi podmiotami zaangażowanymi w realizację programu, ▪ Koordynowanie działań projektowych wymagających jednoczesnego zaangażowania jednostek i spółek Miasta Inowrocławia oraz strony społecznej, ▪ Współpraca z Komitetem Rewitalizacji w sprawach związanych z przygotowaniem, prowadzeniem i oceną rewitalizacji, ▪ Przygotowywanie w uzasadnionych przypadkach projektów aktualizacji programu, w tym w szczególności wykazu projektów, ▪ Promocja programu, ▪ Organizacja i wdrażanie systemu monitorowania rzeczowego i finansowego dla programu, ▪ Dokonywanie okresowych przeglądów realizacji projektów, ▪ Sporządzanie raportów okresowych oraz raportu końcowego z realizacji programu, ▪ Współpraca z poszczególnymi wydziałami i jednostkami organizacyjnymi Urzędu Miasta Inowrocławia w zakresie realizacji programu.

Źródło: *Opracowanie własne*

Wdrażanie gminnego programu rewitalizacji wymaga zaangażowania lokalnych partnerów z sektora: publicznego, społecznego i gospodarczego. Realizacja niniejszego programu wiąże się z udziałem podmiotu zarządzającego i koordynującego poszczególne

działania także w procesie monitoringu i oceny programu (przede wszystkim zapewnienie zgodności z harmonogramem realizacji programu rewitalizacji).

Głównym zadaniem wszystkich podmiotów zaangażowanych w proces rewitalizacji jest ukierunkowanie, kontrolowanie i ocena z punktu widzenia zapewnienia pełnej spójności z dokumentami strategicznymi. Jest to wyjątkowo istotne z uwagi na znaczenie realizacji programu dla sprawnej implementacji pozostałych instrumentów rozwoju Miasta Inowrocławia, a także np. dla możliwości pozyskiwania środków z funduszy strukturalnych, itp.

Schemat 2. System wdrażania programu rewitalizacji

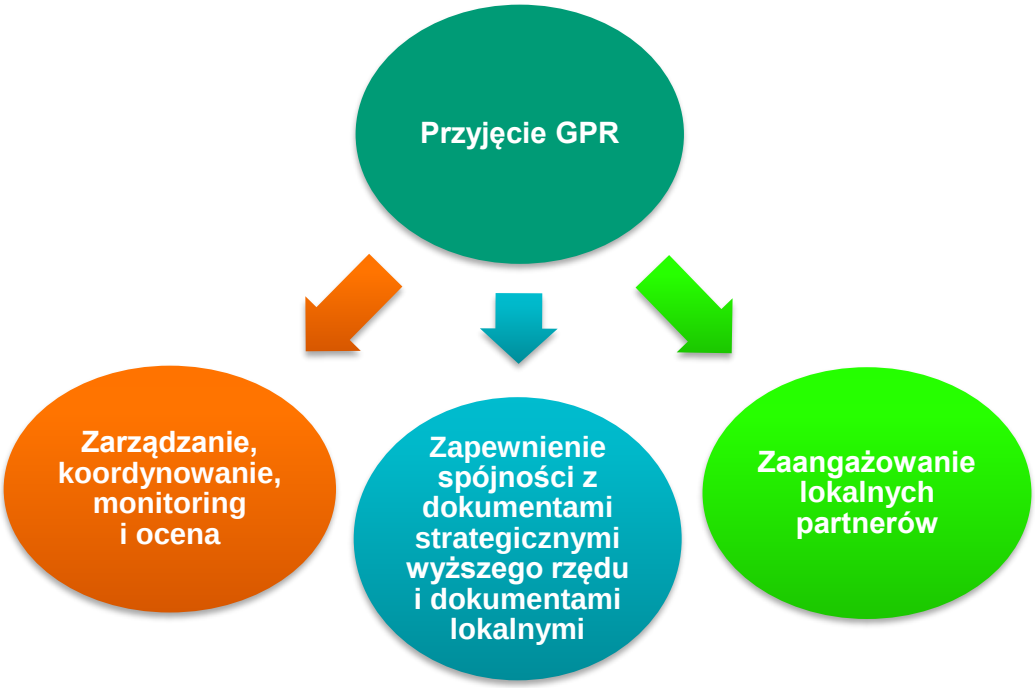

Źródło: *Opracowanie własne*

IX.3. System informacji i promocji

Partycypacja społeczności lokalnej (szczegółowo opisana w *rozdziale VII.*) na każdym etapie powstawania i realizacji programu rewitalizacji odgrywa niezmiernie istotną rolę, dostarczając najbardziej rzetelnych informacji na temat problemów, potrzeb oraz potencjałów danego obszaru, które nie są możliwe do uzyskania na podstawie jedynie analizy danych statystycznych. Zaangażowanie na każdym etapie interesariuszy zainteresowanych udziałem w programie (m.in. organizacji pożytku publicznego, stowarzyszeń, przedsiębiorców, mieszkańców) umożliwi im aktywny udział w planowaniu i wdrażaniu zmian społecznych, gospodarczych i infrastrukturalnych zgodnie z ich potrzebami i interesami. Dlatego też niezbędne jest umożliwienie wymiany informacji i dyskusji o kształcie, jaki powinna przybrać rewitalizacja za pomocą różnorodnych instrumentów promocyjnych i informacyjnych.

Działania informacyjne i promocyjne są nierozerwalnie związane z mechanizmami włączenia interesariuszy w proces rewitalizacji. Aby udział lokalnej społeczności w tworzeniu i wdrażaniu programu przyniósł spodziewane efekty, konieczne jest prowadzenie szeregu działań, skupiających się przede wszystkim na:

- Prowadzeniu strony internetowej poświęconej rewitalizacji,

- Publikowaniu ogłoszeń o wszelkich sprawach związanych z rewitalizacją na stronie internetowej Miasta, w BIP, w informatorze Nasze Miasto Inowrocław.

Dzięki tak zorganizowanej informacji i promocji społeczność lokalna zyska możliwość aktywnego udziału w tworzeniu wizji obszaru zdegradowanego po rewitalizacji, współdecydowania o kształcie zmian oraz kontroli społecznej nad procesem realizacji programu. Stosowane instrumenty informacji i promocji programu rewitalizacji w powiązaniu z zaawansowanymi metodami partycypacji, takimi jak współdecydowanie, aktywne uczestnictwo w projektach czy kontrola obywatelska przyczynią się do wyłonienia na obszarach rewitalizacji lokalnych liderów.

Wszelkie formy partycypacji społecznej, w połączeniu z formami informacji i promocji, mają na celu pobudzenie i aktywizację społeczności na rzecz rozwoju lokalnego z wykorzystaniem posiadanej wiedzy i doświadczenia wszystkich interesariuszy, tak aby wszelkie podejmowane działania prowadziły do urzeczywistnienia wizji obszaru po rewitalizacji.

IX.4. Ramowy harmonogram realizacji programu

Ramowy harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Inowrocławia do roku 2030 obejmuje okres od 2022 r. kiedy zostały rozpoczęte prace nad programem do końca 2030 r., czyli do planowanego zakończenia realizacji projektów wynikających z programu. Szczegółowe informacje na temat realizacji programu (poszczególnych projektów rewitalizacyjnych) wynikają z rozdziału *VIII. Szacunkowe ramy finansowe*.

Schemat 3. Ramowy harmonogram realizacji programu

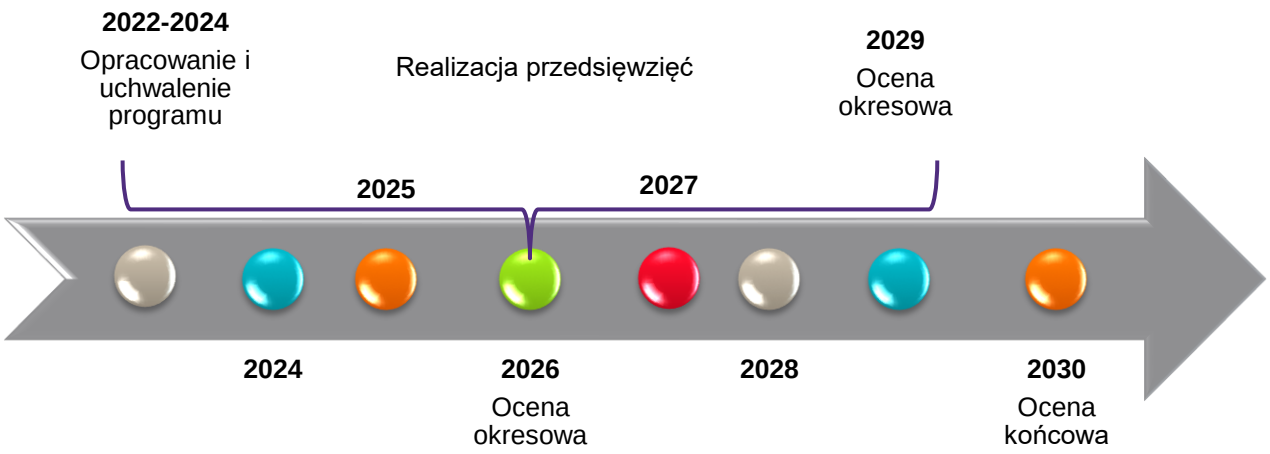

Źródło: *Opracowanie własne*

Rozdział X. System monitorowania i oceny gminnego programu rewitalizacji

X.1. System monitoringu i oceny skuteczności działań

Monitoring stanowi integralną część zarządzania i ewaluacji postępów programu rewitalizacji, zapewniającą prawidłowość jego realizacji. Zgodnie z zapisami art. 22 ustawy o rewitalizacji, Gminny program rewitalizacji podlega ocenie aktualności i stopnia realizacji, dokonywanej przez wójta, burmistrza albo prezydenta miasta co najmniej raz na 3 lata, zgodnie z systemem monitorowania i oceny określonym w tym programie. Ocena sporządzona przez Prezydenta Miasta podlega zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszeniu na stronie Gminy w Biuletynie Informacji Publicznej.

Monitorowanie postępów realizacji oparte będzie na stałym pozyskiwaniu i analizowaniu danych dotyczących realizacji poszczególnych projektów. Bieżąca i systematyczna analiza danych ilościowych i jakościowych osiąganych w trakcie realizacji projektu i porównanie ich z zaplanowanymi w programie, pozwoli na wykrycie rozbieżności oraz umożliwi odpowiednio wczesną korektę możliwych do przewidzenia komplikacji. Zastosowane będą dwie formy monitoringu: monitorowanie postępu prac oraz monitorowanie środków finansowych projektu.

Schemat 4. Formy monitoringu

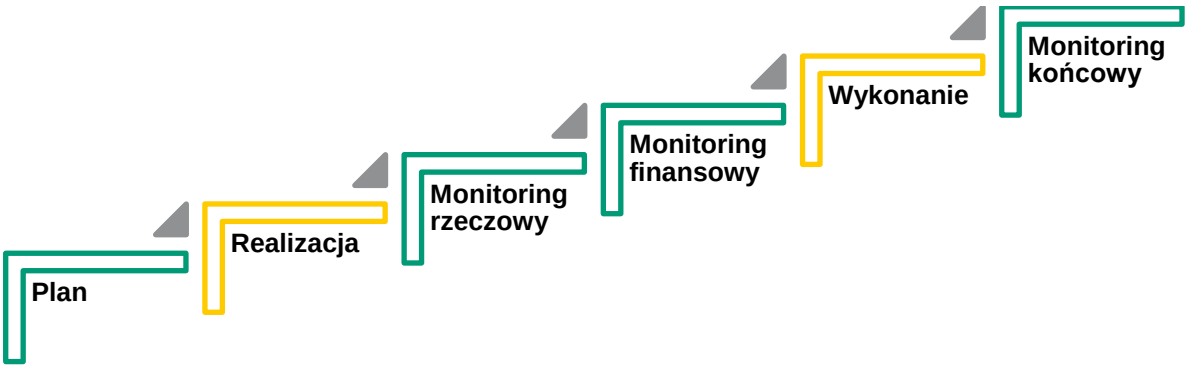

Źródło: *Opracowanie własne*

Monitoring rzeczowy obejmuje proces realizacji i polegać będzie przede wszystkim na bieżącej kontroli zakresu merytorycznego prowadzonych działań oraz harmonogramu wdrażania projektu na podstawie pomiarów osiągania założonych rezultatów oraz wskaźników realizacji i ich analizy, a także weryfikacji przedmiotowej zgodności z założeniami gminnego programu rewitalizacji.

Monitoring finansowy obejmuje zarządzanie środkami przyznanymi na realizację programu i jest podstawą oceny sprawności ich wydatkowania. Polegać będzie na bieżącej kontroli finansowych aspektów inwestycji: przepływów gotówkowych i poziomu wykorzystania funduszy w poszczególnych kategoriach budżetowych, weryfikacji kwalifikowalności kosztów oraz gromadzeniu informacji o źródłach finansowania programu i stopniu wykorzystania dotacji. Istotnym elementem będzie również kontrola wykonania wzajemnych rozliczeń i zobowiązań z podwykonawcami, ewentualnymi partnerami, uczestnikami projektu i pracownikami oraz weryfikacja finansowej zgodności z założeniami programu.

Monitoring końcowy zweryfikuje, czy wytyczone cele zostały zrealizowane.

Wszystkie projekty objęte programem rewitalizacji będą podlegały jednakowemu systemowi oceny. Odpowiedzialny za to będzie Zespół roboczy ds. rewitalizacji. Do jego obowiązków należeć będzie także wykonanie wzoru formularza oceny projektu, który będzie wypełniany przez poszczególne podmioty wykonujące projekty rewitalizacyjne. Umożliwi to oszacowanie wartości wskaźników produktu i rezultatu z perspektywy pojedynczej inwestycji, co z kolei umożliwi opisanie i porównanie efektów w sposób jednoznaczny i przejrzysty. Gromadzenie kart projektów inwestycji już zrealizowanych pozwoli ocenić ich skuteczność oraz zdefiniować zagrożenia i szanse inwestycji o zbliżonym charakterze. Stanowić to będzie punkt odniesienia w następnych latach procesu rewitalizacji i pozwoli nadać mu pożądany kierunek oraz uniknąć błędów dotychczas popełnionych.

X.2. System wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu

Ze względu na cel i charakter, gminny program rewitalizacji ma formułę otwartą, tzn. że w przypadku zmiany wymogów prawnych, pojawiania się nowych problemów oraz wykreowania nowych projektów – będzie on aktualizowany. Projekty odpowiadające na zidentyfikowane problemy będą systematycznie przygotowywane w całym okresie wdrożeniowym.

Sytuacje, w których konieczna może być zmiana programu to m.in.:

- Zmiana aktualnych warunków sytuacji społeczno-gospodarczej,
- Nowo zidentyfikowane potrzeby i oczekiwania mieszkańców obszarów kryzysowych,
- Wzrost bądź spadek poziomu zaangażowania podmiotów lokalnych w planowane działania,
- Konieczność dostosowania działań do możliwości budżetu Miasta Inowrocławia oraz dostępności środków zewnętrznych.

Zgodnie z zapisami Ustawy o rewitalizacji, w przypadku stwierdzenia, że gminny program rewitalizacji wymaga zmiany, Prezydent Miasta występuje do Rady Miejskiej z wnioskiem o jego zmianę. Do wniosku załącza się opinię Komitetu Rewitalizacji. Zmiana gminnego programu rewitalizacji następuje w trybie, w jakim został on uchwalony.

Zmiana gminnego programu rewitalizacji nie wymaga uzyskania opinii ani przeprowadzania konsultacji społecznych jeżeli nie dotyczy przedsięwzięć zawartych na liście podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych ani nie wymaga zmiany uchwały w sprawie ustanowienia na obszarze rewitalizacji Specjalnej Strefy Rewitalizacji (w przypadku gdy Strefa została ustanowiona).

Procedura wprowadzania zmian do gminnego programu rewitalizacji:

1. Rada Miejska z własnej inicjatywy lub na wniosek Prezydenta, po uzyskaniu opinii Komitetu Rewitalizacji podejmuje uchwałę o przystąpieniu do zmiany gminnego programu rewitalizacji.
2. Prezydent ogłasza informację o przystąpieniu do zmiany gminnego programu rewitalizacji.
3. Przygotowanie projektu zmiany gminnego programu rewitalizacji.
4. Konsultacje społeczne projektu zmiany gminnego programu rewitalizacji (jeśli zmiana dot. listy podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych lub wymaga zmiany uchwały o Specjalnej Strefie Rewitalizacji).

5. Wniosek o zaopiniowanie projektu zmiany gminnego programu rewitalizacji do podmiotów wymienionych w art. 17 ustawy o rewitalizacji (jeśli zmiana dot. listy podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych lub wymaga zmiany uchwały o Specjalnej Strefie Rewitalizacji).
6. Uchwała Rady Miejskiej o przyjęciu zmiany gminnego programu rewitalizacji.

Rozdział XI. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach

XI.1. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego

Z uwagi na charakter zaplanowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta Inowrocławia do roku 2030 nie wymusza zmian w wieloletnim programie gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta Inowrocławia na lata 2021-2026 przyjętym uchwałą nr XXXV/326/2021 Rady Miejskiej Inowrocławia z dnia 29 marca 2021 r. w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta Inowrocławia na lata 2021-2026.

XI.2. Określenie niezbędnych zmian w uchwale, o której mowa w art. 7 ust. 3

Jednocześnie z uchwaleniem Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Inowrocławia do roku 2030, zostanie podjęta uchwała w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji. Podjęcie niniejszej uchwały zostało poprzedzone 35 dniowymi konsultacjami społecznymi.

XI.3. Specjalna Strefa Rewitalizacji

Dla obszaru objętego rewitalizacją **nie będzie tworzona Specjalna Strefa Rewitalizacji**. Jeżeli w późniejszym terminie zajdzie konieczność ustanowienia Strefy, zostanie ona wprowadzona w drodze uchwały będącej aktem prawa miejscowego na okres maksymalnie 10 lat, zgodnie z zapisami art. 25 ustawy o rewitalizacji.

Rozdział XII. Sposób realizacji programu w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego

XII.1. Zakres niezbędnych zmian w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego miasta

Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta Inowrocławia do roku 2030, nie przewiduje wprowadzenia zmian w obecnym dokumencie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Inowrocław.

Miasto opracowując Plan Ogólny zachowa spójność tego dokumentu z Gminnym Programem Rewitalizacji, a gdy w terminie późniejszym pojawi się konieczność wprowadzenia zmian w dokumencie GPR, które będą pociągały za sobą konieczność zmiany Planu Ogólnego, Miasto wprowadzi zmiany również w tym dokumencie.

XII.2. Zmiany w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego miasta

Ze względu na charakter i zakres zaplanowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, na dzień przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Inowrocławia do roku 2030, nie przewiduje się wprowadzenia zmian w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, jednakże Gmina zastrzega sobie możliwość wprowadzenia zmian, w razie zmian / aktualizacji w dokumencie GPR.

Rozdział XIII. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

XIII.1. Opinia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko, projekt Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Inowrocławia do roku 2030 został przedłożony Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Bydgoszczy celem uzgodnienia konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy pismem nr WOO.410.18.2024.AT z dnia 14.02.2024 r. stwierdził brak konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

XIII.2. Opinia Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko, projekt Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Inowrocławia do roku 2030 został przedłożony Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu w Bydgoszczy celem uzgodnienia konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu.

Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny pismem nr NNZ.9022.4.5.2024 z dnia 15.02.2024 r. uzgodnił możliwość odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Rozdział XIV. Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji

Niniejszy Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta Inowrocławia do roku 2030 zawiera załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno - przestrzennych obszaru rewitalizacji sporządzony na mapie w skali 1:5000 opracowanej z wykorzystaniem treści mapy zasadniczej.